

310665

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 16-వ తేది గురువారము
రూ థి రో థ్హ రి నా మ స ం ప త్స ర ము, శ్రావణమాస శుద్ధ చవతి ర.

No. 117

నగవుటము ౧౦

నంచిత ౧౧౭

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు

పు న మ యి న మ ం మ

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజదియిస్తున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశట్టమాదిగల మాయమంగుగాదు. నకలుమందులవలన మోసముగలుగును. చంచభాషచేటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన జేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టిపీథి, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయిని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! పత్యనా	}	...	2	4	0
రాయణశాస్త్రి విరచితము)					
హిందీశాలిహ (తెనుగు తెలిసినవారందరూ స్వయముగ హిందీనేర్చు	}	...	0	6	0
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)					
హిందీ మొదటివాచకము		...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్ర మహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష	}	...	1	8	0
అధ్యక్షకోపన్యాసములు శిర్కానములు చిత్రపటములు కలిగినది					
శ్రీరామవిజయం-నాటకము	0 8 0	శారదాంజ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	0	4	0
ఆరాధనవిధి	0 4 0	ఆత్మజ్ఞానా సంఘము: (కరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0	8	0
శబ్దకోముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	1	4	0
సత్యవత్సవాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దలు మూట	}				
గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య		1	0	0	
మేని వదల మది జనింపదు.					
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ధక్తపాటలు,	}		0	4	0
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.					
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0		సంగీత శమంతకమణి వెల	0—8—0.		
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.		ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపీథి, మద్రాసు.			

హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ

హిందీనేర్చుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును
వెల ౧ రూపాయ పోస్టేజీకేరే, మొత్తం ౧ రూపాయ ౧ ప్యాకెట్టు
కు కమిషన్, త్వరపడండి. పం. ఆదినా రాయణశాస్త్రి,
అన్ని పాఠశాలలో దొరుకును. అత్యంత శ్రేష్టి కేరే, మద్రాసు

చాకులు-తాళములు

మంగలికత్తులు.
అగ్రసోదరులచే చేయబడినది. మెలయినది
వెంటనే ధరలక్కాటలాగున వ్రాయుదు.
లి. వెంకటేశ్వర్లు లండన్ కో లిమిటెడ్
కట్టచు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
8041 పెద్దాపురం. (గోవాలోజిల్లా)
కెలిగ్రాఫిక్ ఆర్డరు: "వంద ప్రేమ" పెద్దాపురం

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మొదట ఆనుభవసిద్ధమగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్గ్రంథము
ప్రతియింట నుండదగినది అందరుచేయదగిన మయము 15 1-4-0
885 (2) 2. పి. 0-6-0
ఆశోగ్యదర్శనము:— వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు
కొను మార్గములను చూపించును, తప్పక చదువ దగినది
15 0-6-0 2. పి. 0-4-0
ఆయుర్వేదచంద్రిక:— ఆశోగ్య, వైద్య, కారీర, నిధాన
గమ్యుని, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యపుస్తక.
మరిది యుచితము చందా రు 2-3-0
వై 3 ని ఏకకాలమును కొరవవారికి 8-12-0 లకు పంపెదము,
ఆయుర్వేదగ్రంథమండలి, పెరిచేపే. (నెల్లూరు జిల్లా)

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842 మొదట తెలిసికొనుడు.
బహుమానము నిచ్చుగొన్నెలు, పందెపు లోటాలు ఎట్టి మాది
రిలో నైనను ఆర్థరీచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి
యిచ్చెదము. సిమ వెండికి బంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.
రూ. 10 ఎత్తు మొదలవోని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తువకు 1-12-0,
చొప్పున అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయింపబడును.
ఉబ్బడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, కంపెనీ,
నగలువర్తకులు 28 చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

పంచములు

మనకర్తవ్యము

రింగనాయకులు (అక్కుపర్లు)

IV

గృహములు: స్థానిక ప్రభుత్వము

“బస్తీల”లో పోయినప్పుడు, గ్రామములందు నివసించు మిడిమిడి జ్ఞానము గల నరకాశివులకు క్రొత్తలవలె టగుచున్నది. వీరికి బస్తీలయందు ప్రతిభను ప్రదర్శించునట్లు నడచి, వీరికి నుభవము కల్పించినట్లు అచ్చట, ఇలా! “బస్తీల” నుండి ప్రాంతములను మాత్రం తలంపరాదు. “బస్తీల” భావము, భారతీయ “సర్వములు” కావచ్చునని నమ్ముట మంచిది బస్తీలను కృషిచేయవలసి మామట ముఖ్యము, “బస్తీల” నిజరీతను తెలిసికొనుటకు పంచము లెట్టినితియందున్నార గ్రామము నందు? ప్రతిగ్రామమునందు, “మామూరిక ప్రజలు లేక గూడెము లని” ప్రత్యేకముగా నుండును. ఇచ్చట చాలమంది రైతులకు చెందిన, భూమిపై గుడిసెలను కల్పించునారు. కొందరు మిడి, తమ స్థలములను తమ ముండ్లకు కల్పించునారు. సామాన్యముగా, గూడెములయందు ఉరకచెందియున్న పల్లపు ప్రదేశమునందు పీఠముల అగరు, గల్లెలపాము, వీనియందు, రాత్రిల్లు లాంపులుండవు. మాంసము, చేపలు, కడిగిన నీరు, స్త్రీల యందు కలిపి పోరబోయుట, అమరిక నీరు ప్రవాహము లెల్లడల కన్నుకుట, ఇంటియందు రాత్రిలేక రాత్రిల్లు అట్టి గల్లెల యందే గడ్డిపై ప్రజలు కరుండుట సామాన్యము.

రెండవమాదు కుటుంబము లొక్కొక్కటి గృహములందే నివసించుచుండుట సామాన్యము. వాని గృహములను పంచముల గుడిసెలనుట మంచిది. అనుభవవారందరందే, సుందరము, భోగములందుట, కష్టమందుట, బట్టుల పీఠములను జగడములాడుకొనుట, తిన్నలొడుగు నుండుట, వైగా ఆకుడిసెయందే, అన్నము కండుట, కీటికి అందవు. పోగచే ను వానవాదానికి మాకుడిసె పొందుచుండును. ఇట్టి గుడిసె చుట్టు, కొల్లు, కావము, గొట్టెలు, మేకలపొద్దాడుట, ఈశ్వర ద్వారా, గుంటలుచేయుచు, కుంకులకల్పించుచు, బద్ధులకు నెల్లప్పుడు పోవుచుండుట ఎల్లరకు లెల్లము. వర్షాకాలము వచ్చును. ఎల్లడ నీరు, గుడిసెలయందు, అంగుళములయెత్తు నీరు, అన్నముకండుకొనుటకు, పొయ్యిగొనీరు, పరుగుట కల్లెడ తడి, నిదించుటకు మంచములేవు, ఏమిచేయుదు రిట్టి ప్రజలు కొందరు, కొద్దవై నిదురించుచుండురు. కొందరు వాములకక్క నిడితురు. కొందరు ఆసాముల చాపలయందు మరకొందరు అచ్చపులకు పంచముల యిండ్లయందు, మరకొందరు పంచములపై కల్లులైదురుగా కరుండురు. మనదేశమున కర్షణము నిలువడిగా కొన్ని వారములు అందుగా, అట్టిచు మునున, వీరియిండ్లచుట్టు నుండు కుక్కల దుమారము అన్ని చుటకుండును. దిగ్గంధము మాగూడెమునందు నివాసమొనర్చు. ఇట్టి పరిస్థితులకు తోడు ప్రభుత్వము చచ్చుటపాము యాదినములందు, వానియొనములను తినుట మరక కష్టములకు కారణము వైగా ఆడపాడిదపకొనికొనియు, మిడి మామ, బొమిలెలు, నీటిలో మురుగున సాంఘిక బహిర్యము, పంచముల మనదేశమున లేవు. గూడెము దిగ్గరగానున్న ఏలూరుపట్టణము, ఏతోపో, వీరికి, ఆధారము. అచ్చట కొందరు పెద్ద మోగాలు తునీక, కంగులకప్పము, నాగనకప్పము, వైగా, మామ, పరినాము, ఈవైయుల ఒడవాలక పొటివెనుట, వనములు, వీరిలెరివచ్చు చెడ్డగాలి, ఆసనపులుడి, దుర్వాస్తవము, ఇందులకు పుట్టువులగుట, కన్నులపై పుష్పములు కల్పించునా! కేదరిమయము, మురుగున నున్న వెంటపొగులు మనవచ్చుచో మాగానిభూములనుగూర్చి విచారించవలదా? ఇప్పుడు మాగురు, స్థానికములనుచుటలో వాళ్ళవైమేమి? ఏలూరులో విరూపులకటయందు వింతయేమి తిండిలేక, మలములను దరియలు, చెడత్రాగి, రాత్రిల్లు, నిదురలేక, పిగ్గులందు గంగగోళ మొనర్చి, అచ్యుతపుత్రుడవై మహోదర్శకులకు తక్కువేమి? ఇంతటితో, పారిపోవుటకుడను. మాత్రాగమ్యము మారియుని కొలువులు భయంకరమగు కొలువులు, భగవంతుని నివములు తప్పెటలు, పంచల విశ్రమము, మేకలు, గొట్టెలు, కొల్లు, పంచులు, దున్నపోతులు, బలులు, కేవలమున కల్లులతో దుండుకుటలు, ఈ “రెండవలతో” స్థానికము మానుట! ఎంతటి దుర్మార్గము! అశ్వాతములకు అభావము. “పంచములకొనియే” గూడెముల చాలదూరమున నున్న ప్రత్యేక “బావులు” వానినంది మంచిని తెచ్చు

కొనుట కిష్టము మీ వానకాలమునందు. మామూలు చెరువులు, వీనియందే అంటుగల మాసిపోయిన యాత్రాది వస్తువులు నుడుకుట అనీటి నీ మోగము కడుగుటకు ప్రజలు తెచ్చుకొనుట, అనీటియందే పంచలొక ప్రక్క పొద్దాడుమందుట, గూడె నీరు త్రాగుట, మరొక ప్రక్క ములుగు కాలువనంది నీరు తచ్చుచుండుట, ఇది వర్షాకాలము, గూడెముల భావము! మీ సహాయముగ కన్నుకుటలేదా! కరుణార్పణములకు విచారము కష్టము అతురక గల్గును. నే నీ నీరవిమయముల గూర్చి వాయుట మీలో కొందరి కిష్టములేదు కాబోలు. ప్రతివిమయము నిర్ణయముగ ఓపికతో నెదిరించిన నే కష్టనివారణ జరుగును.

సరే! కొంతకాలమైనది. అంత ఎండిపోయియున్న యందరములుగల యాకప్పులకు నుండు పంచముల కొక్కరి కావలసినంత యన్నము దొరకుట తోడనే మితిలేకుండా క్రొత్తవియ్యపు తిండిని తిందుడు. అంత కొవట్లు కట్టుకున్న దరిద్రపు మిత్రములను వీరై కడవేయదును. త్రాగు డీనములందే పాము అంత, “కలరా” ప్రారంభించు. కందలకొలది బాధనొందుట, అనేకులు చచ్చుట, ఎల్లప్పుడు, ఎల్లడ, జరుగుచున్నది. కలరాకన్నకుటతోడనే, విచారించు నడికాదులేదు. సహాయము చేయుటకు, పిండువులకు వ్యూహము లేదు. నివాసములకు కనగొనుటకు, పురోహితులకు గుండె లేదు. గ్రామోద్యోగములు, వ్యూహకావీతులు, అంటుకాగి నితరగ్రామములకు ప్రాకటండ్డేయి కట్టుటలేవు. బుట్టుగలవారిని, ప్రత్యేకగృహములందుంచి, కైద్య సహాయముచేయుపద్ధతులు లేవు. ఇచ్చటి, మనవంశము మన పంచములకు చేయు సాయము, నేనీ! ఇచ్చటి, మన ప్రభుత్వము, మనదేశమున చేయునా! ఇచ్చియే, మనదేశమున, క్రైస్తవ మహాములకు “కెల్లవాడు” చేయు, మానవనేనీ! సరే! ఇచ్చి విమయములందు చేయవలసిన కార్య మెదియో విచారించు.

మొదటిది:—స్థానిక ప్రభుత్వము, ప్రతి గ్రామమునందు గల పంచములకు, ఆరోగ్యకరమగు భోగముందు, ప్రతివటుబమునకు, విమయములభూమిపై మామూలులను వ్యాధిముఖము రెండువందలాది కల గృహము కట్టింది పంచముల పెద్ద నట్టి గృహములందుండుట్లు చేయవలయు. అట్టి గృహము మితిమించిన భోగము నిచ్చునది కాదు. ప్రస్తుతపు సాలికోమటి మంగలి కులములవారికి గృహములందుండ్లనివసించుచున్నాడు. ఇదివరకు భూమిని అమ్మి తద్వారా వచ్చిన ధనమును గ్రామపంచములకు కరము కాంచవలయును. గృహములట్టి అద్దె క్రమముగా గృహ కిస్తుతోపాటు పంచములకి పంచములు చెల్లింతురు. వీరికి మించి సంచక్రమునకు కొంతధనముగా కొన్ని కర్షణములపై స్థలముగృహము కుటుంబమునకు చెందుట్లు చేయవలయును. క్రమముగా పంచములందు కరకార సంఘము వృద్ధిలోకి తచ్చుచో అసంఘమునకు వైచెప్పిన “వికలభవ మి” మచ్చుయు అంఘము భవమున సాఫిక పనులకై వెచ్చించుటయు జరుగుట మంచిది.

రెండవది:—ప్రతివర్షము కొన్ని మామూలులందు స్థానికము కలరా వచ్చుచుండునుగాన ఆయామామములందు ప్రత్యేకబాగ్రత్తను స్థానిక ప్రభుత్వము తీసికొనుట ప్రతిగొన్ని గ్రామముల కొక్క యాస్పత్రి కేంద్రమిది జబ్బుకేంద్రమిది వెంటనే యచ్చటకు చేర్చుటయు జబ్బుల గ్రామములనుండి ప్రజల తర ప్రదేశములకు వెళ్లుట యందు బాగ్రత్తతీసికొనుట మనవరము.

మూడవది:—ఆరోగ్యముగూర్చి, ఇచ్చియందు పుభక్తను గూర్చి చుట్టునందు కరిసనములగూర్చి కరిషించుచు, సలహాల నొసంగుచు, సహాయ మొనర్చు, ఆరోగ్య కరిషాధికారుల కేర్పరచుట ముఖ్యము.

నాల్గవది:—బావులు, చెరువులగూర్చి క్రడతీసికొనవలయును. చెరువులందు, అన్ని కనులచేయుట మాన్యపరలయును. బహిర్యములను, ప్రత్యేక సాంఘిక క్యకంఘముగా కేర్పరచవలయును. వెంటపొగులను, గృహములను, నియమితమై, దూరమునందుండునట్లేర్పరచవలయును.

ఐదవది:—వీధులు, గల్లెలు, కెడ్డవిగనుండుటయు ఇరు ప్రక్కల చెట్లను కాలుటయు, అచ్చటచ్చట బాగు రాదుగొనుటకు “ఆటంఘములు” కేర్పరచుటయు, నీటిపారుదలకై నెడు కాలువలు” నెల్లప్పుడు ముమ్మారుల చేయించుటయు, అవసరము.

ఆరవది:—“పంచముల సంఘమునందు” వీరికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొసంగుటయు, తాళాకాటిల్లా బోర్డులందు, వీరి సభ్యుల నుంచుటయు, మంచిది.

ఏడవది:—వీలగుచో, గ్రామమునందే, ప్రత్యేకగృహ నడుపాములు, వీరికి చేయుట మంచిది. బావులు, చెరువుల గూర్చి యీ పనియే చేయవలయును. కష్టములు గల్గునట్లున్న ఇతరతక్కువలకులైన గృహములు లేనివారికి

వీరి గృహములతోపాటు స్థానిక ప్రభుత్వగృహ మేర్పాటు చేయుట మంచిది ఇందులకు పంచముల గృహముల సాంఘిక నితి వైరాగ్యము.

ఎనిమిదవది:—ఈవిధానములను స్థానిక ప్రభుత్వము తద్వారా భరితము పంచములు కదితర తక్కువలములవారి కై అమికంఘము క్యములు చేయవలసినదై. అట్లు చేయుటలను తమధర్మమును నెరవేర్చువారగుదురు.

తొమ్మిదవది:—ప్రజల సహాయ “దీనరక్షణసంఘము లేర్పడుట” ముఖ్యము. ఇది స్థానిక ప్రభుత్వము సహా గూడెముల కలరా స్థానికము అన్నము లేక చచ్చుచుండునదా అరోగ్యవిమయములందు పంచములకు సత్కారము చేయుట ముఖ్యము. వీనియందు మరకచారములు సాఫిక ననకుట, సంఘసంస్కారము ఆడుకాది అంగుళ చేరుట మంచిది.

పదవది:—దీనిని మనము సుదీనరకు కడలితిమి. కాని చాలముఖ్యమైనది! అయ్యది ఎండకాలములందు “నిపుభయము” ఏమాత్రము బాగ్రత్త మనము తీసికొనుటలేదు. నిపుభయములతోడనే వెరియెత్తినవారిలె పగులెత్తుచున్నారము. కాని నీటి నెత్తు కొని నెట్లుట లేదు. ఏవోయోక సంఘము, ఈ విమయముగూర్చి తనిచేయుటకై మున్న నేగాని. కష్టములు నివారణ యగుట, “నిపు” ప్రాకటండ్డే కాదు, పంచముల పాముకానీయకుండుట సాధ్యముకాదు. ఇంచుమించుకై గ్రామమున, ఒక్కసంఘ ముండుటయు, అచ్చటి, పంచముల తీతో సహకార మొనర్చుటయు, నాల్గవది గ్రామములపై ర్ బ్రెగ్డే “అన్నిరక్షణాయుధము” అంది యొకటుండు యు, అవసరము. మోటూరుబండి నిండులకు సంపాదించలేనో, కష్టములందని సంపాదించవగు. ఈ ఖర్చును స్థానిక ప్రభుత్వము భరించవలెను.

ఇంతవరకు గ్రామములందుగల కష్టములగూర్చి యాలోచించితిమి. ఇచ్చి యజ్ఞానమునందు పొద్దాడు పంచములే పాము సంఖ్యలుగా బస్తీలకు వెళుచున్నాడు. అచట నితరంబె యావ్యాధిమును, గృహస్థితులందు నివసించుచున్నాడు. వైగా, తాగికుట, బాదమాడుట, కృత్రిమము, పాచ్చులనున్నది. వీరికి తోడువచ్చు జీతముతక్కువ. ఇంకవలన, కృత్రిమ బస్తీలకు దెల్లప్పుడు, కలరా స్థానిక ముండుట. బస్తీలకు బుట్టి చుట వలన కచ్చుకష్టము లిన్నియుని చెప్పవలసి కాదు. హిందూనా మృదీయులు, తాగి కన్నులకు, అడువారికితొని, ఈ కి తీసికొనిపోవుట, అగడలములు, దుర్మార్గములు. ప్రజల తక్కువైన ను బస్తీల సహాయక బలీయ ముండి, కలబులొని, గాగ్గముల వైసనే, భౌతికకేళ భాగ్యవంతులు నిలియును. కష్టములు మేలు. ఇచ్చట, పుస్తకము, కిరీంకళిధన ముగ్గిసిపోటి, అరోగ్యముగూర్చి తీసికొనుట లేనేలేదు. వైకేర్మొనినమార్గములేక, బస్తీలయందీకొనివిమయములకునుచుటలేదు.

(1) కంట్రాక్టులచే నిర్మింపబడు గృహములు, కడిసెల పరిషీలపుచు, కాన్సిలు గృహములందు పరివారల సంఖ్యలు, గల్లెల సరిగా నుండుట్లు చేయుచు, కల్లు దుకాణములగూర్చి పాము నిబంధనలను చేయవలెను.

(2) హిందూమహమ్మదీయుల మధ్య కలుగు సరిగాల గూర్చి బాగ్రత్త నుండు “పంచము, పశుపాత్య”లగూర్చి తగు శిక్ష వైకొను మండలమును.

(3) షాక్టరీలను కట్టించి వారి, ప్రాంతల వారి కట్టించుట్లు చేయుచు, షాక్టరీలకద్ద, పరివారు వసతికండునట్లు చేయుచు, ఆరోగ్యముగూర్చి కడుగిద్ద వైకొనితెను.

(4) ప్రజల “సేవకసంఘము లేవో కన్యని, వానితో సహకార మొనర్చుచు, అసాలో ప్రదేశములను పరిషీంచుచు, గృహములగూర్చి విచారించుచు, ఆరోగ్యకారిని నియమించవలె.

(5) ఇచ్చటనే “ప్రజా సేవకసంఘము” లెక్క కడగవలెను. “మరకచారముల కరిణాయము” స్థాపించుట లేదు.

తెనాలి డి. మునసబు కోర్టులో

లేవల్ల డి. ము. కోర్టులో ఫయిల్ U. S. 161/23 రు

నీటి ప్రభల వీరరాఘవులు తెలియజేయునది యేమనగా

వాది హములపాటి గోవిందయ్య, ప్రతివాది దెంబుకూరి వెంకట సుబ్బయ్య, అయియున్నాడు. సదరు తెంబులలో ప్రతివాది అయిన దెంబుకూరి వెంకటసుబ్బయ్యకు వారి కావలసిన దావానోటిసుమిత్తముది 80-82-28 తేదీకి వాయదానేసినారు.

ప్రభల వీరరాఘవులు పంతులు,

వాదికరపున ప్రిడరు

వృత్తాంతలేఖలు

బంధరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఆంధ్ర 14:—నిన్న పాఠశాలలు 6 గంటలకు 1922-23 సంవత్సరపు పురపాలకసంఘం రిపోర్టును గురించి విచారించుటకు సాధారణ పురపాలకసంఘసభ జరిగెను. చైర్మన్ జి. శ్యామధరావు నాయకుడుగా ఆధ్యక్షత వహించిరి. 18 గంట సభ్యులు హాజరయిరి.

ఈసభకుండు 28 గురిసభ్యులలోను 7 గురు నిమ్మకాకులపక్షమున ఎన్నుకొనబడినవారు. 1922 వ సంవత్సరము నకుంబరునెలలో జరిగిన ఎన్నికలలో 6 స్థానములవారు పోటీలేక యెన్నుకొనబడిరి. ఒక్కో స్థానమునకు మూలము పోటీనచ్చి యుండెనని రిపోర్టు నందు తెలుపబడెను.

మునిసిపల్ వార్డికింద పురములో యింకెవరును ఉన్న 19 ఎలెమెంటరీస్కూళ్లునుగాక ఇన్ఫాంటులెమెంట్లో ఈసంవత్సరము ఒక వ హామ్యునియపాఠశాల పెట్టబడినది. నిమ్మకాకులకు ఈస్కూళ్లన్నిటియందును ప్రవేశము గలదు. అందులో ప్రత్యేకముగా మూడుస్కూళ్లు వారి పేరులతో పెట్టబడినవి.

ప్రాథమిక విద్యానిధి

ఈసంవత్సరము నర్మభద్రప్రాథమిక విద్య యింకాను ఈ మ్యునిసిపాలిటీయందు మొదలిడిరి. ప్రాథమిక విద్యానిధిపాద యేర్పరచిరి. క్రిందటిసంవత్సరము వరకు ఈవిద్యకొరకై ఖర్చుపెట్టిన ధనమురియ్య గవర్నమెంటు గ్రాంటు మినహా మ్యునిసిపాలిటీ నుండియే ఖర్చుపెట్టిరి. క్రిందటి సంవత్సరమునందు బచ్చిన రూ 4214 తప్పకట్టిన 11685 రూపాయలు పాలకసంఘము నుండియే ఖర్చుపెట్టిరి.

సెకండరీ విద్య

మ్యునిసిపల్ సంఘమునకు సెకండరీవిద్య గరవు స్కూళ్లు ఏవియునులేవు. కాని రిపోర్టులోని ఈభాగమునందు పురములోని స్కూళ్లు కొన్ని మూసివేయబడినవి తెలియపర్చిరి. పురాతనము నుండియున్న నోలియాలేజీలోని సెకండరీభాగమును తీసెద రనియు, అట్టి యేర్పాట్లకు అనుగుణముగా ఈ కాలేజీకి చెందియున్న మూడు ప్రాంవిస్కూళ్లలోను ఇనుగుడురుస్కూలునుపూర్తిగను, రాజుపేట, బుట్టకల్లపేటలలోని స్కూళ్లలో క్రింది క్లాసులను తీసివేసిరిని నుదహరించిరి. కాలేజీలో కైల ఫారములనెయించి ఈస్కూలుల ప్రైవేటునులకే ముఖ్యముగా ఉద్దేశింపబడినదని కాలేజీ అధికారులు చెప్పిన సంగతియు, క్లాసుకు నెలపొయినంతయందీ లేనపుడు మూలకే తదితరులను జేర్చుకొనుచునీ వికరెజిస్ట్రేషన్ సంగతిపూడ నివేదికయందు గలవు. హిందూస్కూలునందుకుడ క్రిందిక్లాసులు లేకపోవుటచే పురములో విద్యావ్యయ మై జరిగిన అపారవ్యయమును నివేదికయందు నూచింపబడెను. సి. యమ్ ఎన్ వారు గవర్నమెంటునందెను. దీయు, ప్రజలకర్డగండిని తీసికొని ధనముతో కట్టినబోంబు స్కూలులన్నింటిని వే. ము వేసెనని వీరికి తెలిసి అట్టివేలమును గవర్నమెంటువారు ఆవి జల్లాబోర్డు గారి, పురపాలకసంఘమువారి సహాయముతో గాని ఈ స్కూళ్లను మరల నడుపులయిన నని రిపోర్టునందు ప్రాసెరి.

నీటిపారుదల

1914-15 సంవత్సరములనుండి యింతవరకు పురములో అందరి వద్దనుం యుండు నీరు ఈకవున్నివారు కనూలు చేయుచున్నారు గాని దానియందు ప్రజలతో నీటికేవలము చేయక యున్నారు. అందుచే 1921 వ సంవత్సరము లో గవర్నమెంటువారి 1,50,000 రూపాయల అప్పును బోరియండి. మొట్టమొదట చీవ్ ఇంజనీరుగారి కాక్షను పొంది యిచ్చెదమని ప్రాసెరిగాని అట్టికాక్షను తీసికొని అప్పును కోరగా కౌన్సిల్వారి ఆర్థిక నిధి బాగుగ లేనినీటి పన్నును నూటికి 5 రు చొప్పున హెచ్చించి యిచ్చెదమని చెప్పగా పురపాలకసంఘం మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచిచూచును గలిగెనని చెప్పుట తగ్గును. ఆర్థిక నిధి బాగుగ నున్నదని తెలియబడుటకు దివ్యురేమన (రాయబారిముగ) యేర్పరచిరిగాని గవర్నమెంటువారు నిరాకరించిరి. అందుచే కౌన్సిలు వారు క్రిందటి సంవత్సరపు ఆదాయమునకు సరిగ్గా రూ 80000 వైపులకొరకై యేర్పరచి యిచ్చెదమని స్థాములకు కోరాయెను పెట్ట నిశ్చయించిరి.

1922 వ సంవత్సరము నకుంబరు 22 వ తేదీన వచ్చిన కుపాచవలన మ్యునిసిపాలిటీకి కూడ చాల నష్టము వచ్చెను. రూ 1528 ఈకుపాచవలన పాడుకడిన యిండ్ల మరమ్మత్తునకు గాను ఖర్చు పెట్టబడెను.

వస్తులు వనూలు చేయట యందు క్రిందటి సంవత్సరము ఈ పాలకసంఘమునందు చాలబాగుండెను గవర్నమెంటువారు అభిప్రాయ మిచ్చిరి. ఈ సంవత్సరము అంతకంటెను చాల బాగున్నదని చెప్పుటలో వింతలేదు. కనూలు చేయవలసిన 1,38,648 రూపాయలకు 656 రూపాయలు మాత్రమే దిగబడియుండెను. ఈవిషయములో కౌన్సిలువారు మేనేజరుగారిను కృష్ణరావు నాయకుగారిని చైర్మన్ గారిని మిక్కిలి క్షమించిరి.

తీర్మానము

రిపోర్టు తునకును చదువునప్పటికి రాత్రికి గంటలు దాటుటచే తక్కిన విషయము యెత్తుకొనక దీనివిషయమైన ఈ దిగువ తీర్మానమును ఆగీకరించినట్లు ముగించిరి. “చైర్మన్ గారు తయారు జేసిన రిపోర్టుకు ఈసభవారు ఆంగీకరించుచున్నారు. ఈసంవత్సరము జరిగిన పనికి కౌన్సిలు వారు చైర్మన్ గారిని ఆభినందించుచున్నారు.”

తూర్పుకృష్ణా కాగెస్ కార్యనిర్వాహక సభ

ఈ దినమున జరిగిన కార్యనిర్వాహకసభయందు ఈజిల్లాలో హిందీ ప్రచారము త్వరితముగను, బాగుగను జరుగుటకు గాను తూర్పుకృష్ణా హిందీ ప్రచార సమితి ఒకదాని యేర్పరచుటకు నిశ్చయించిరి.

కాకినాడ (స్వకీయవిలేఖరి నుండి)

కాంగ్రెసు

ఆంధ్ర 14:—18 వ అఖిలభారత కేరళ మహాజనసభ ఆహ్వానసంఘ కార్యనిర్వాహకసభయందు ఈనెల 22 వ తేదీ బుధవారము పాఠశాలలు 4-30 గంటలకు కాకినాడలో సదరు కార్యస్థానమున ఆనగా వైదా వెంకటచలపతి పురమం దిరమున సమావేశమగుదురు. కార్యనిర్వాహకసభసభ్యులెల్లరును దయచేచు బాధింతులు.

పడవలలాస్కార్ల కూలీలసమ్మెకట్టు

కాకినాడకు వచ్చు స్త్రీయర్లు సముద్రతీరమునకు నుమారు జరిమిళ్ళమూరమున ఆరున. సముద్రములోను తగినంత లేకపోవుటచే స్త్రీయర్లు దికిరానేవు. కనుక సమలు పెద్దకాలములో నుండి స్త్రీయరు:కచేరుటకు పడవలలాస్కారులకు పోలికెను. ఇందు లకుపూర్వము నుమారు 150 పడవలు తిరుగుచుండెడివి. కాని పడవలు ప్రద్దలగుటచేతను ఇతరకారణములచొప్పున ఇప్పుడు నుమారు 60 పడవలుమాత్రమే నడుచుచున్నట్లు తెలియవచ్చి నది. ఈపడవల ఆసామీలు లాస్కార్లు కూలీలవారెల్లరు లెవరు ఏర్పాటుచేయబడిన కూలీప్రకారము పని చేయవలసియుండును వచ్చినది అధిక యుం ఏర్పరచినరేటు చాలదని గట్టిగా మొల పెట్టుకొన వీలులేకపోయెడిది. ఒకవేళ గోలపెట్టినను ఆతిరు వారును లేకపోవుటయైనది. పోర్టుఆఫీసు ఏర్పరచి పెన్షన్లు లులేటు మూడుపాల్లకు రూ 9-6-0 జిండ్లెడిది. దరిమిలను కష్టము:వ్వుము చాల ఉన్నదనగా గవర్నమెంటు రూ 11-2-0 కు హెచ్చుకొరి. ఇప్పుడు మరల తిగురేటు ఏర్పాటుచేయుట చేత ఈనెల 6 వ తేదీన ‘Boatmen's Combination, అని పడవ ఆసామీలు, కూలీలుగైరా ఆడరు కలిసి ఒకసంఘము ఏర్పాటుచేసికొని వికలత్వమును ప్రబలజేసికొనిరి. ఒక్క నుమారు నెలకును సీసికొనెట్లబడు 100 జస్తలెను నుమారు రూ 18 లు ఆసామీలవలనని తెలియచున్నది కావున అది కన్న ఎక్కువ ఇచ్చుకొని లాభమందకేరదు.

ఇదివరలో ఇట్టికట్టుపడియిన లేకపోవుటచేతను చదువు కొనవారు క కపోవుటచేతను ప్రత్యేకత్వముగ నుండి తమ వాక్కిల రహసింబ లేకపోయిరి. ఇప్పుడు ఒకసంఘముగ కట్టు పడుచేత కూలీలు కనివాడ్రు లాస్కార్లు మొలగునవారు తమ యొక్క కష్టములను అనివారును కష్టాలు పొటిచేటట్లు చేసి కొనెదని యూహించుచున్నారు.

కాకినాడ కాలవ రేవునందు కముదములోనికి ప్రదం పోవుటకు నెడుమార్గములు లేవు. ఒకటిప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేసినది. ఆకాశం North eastగా నున్నది. అయినాకాశపు ఛానెలుగుండా పడవ పెట్టుచున్నప్పుడు గాలిదెబ్బచేత ప్రవ్రలె పోవునయు మెలక తిరులకుచేత ప్రవ్రలెపోవుటయు తప్పని చును. ప్రభుత్వమునకు ఈ ఛానెలుగుండానే వెళ్లవలెనని అర్థమవేసియున్నారు. విశేష ఆనుభవములైన పడవ ఆసామీలు లాస్కార్లముటలు ఇంజనీర్ల ప్లాంతులముందు పనికిరాకుట. అనభిన మురలన పడవ ఆసామీలు కొరునది South-easterly ఛానలుగుండ రాకపోకలు జరిపియున్నట్లే ప్రమాదములందవు. తేను కరదని చెప్పిన దానిని అధికారులు వినిపించుకొనరు. మరియు

రేవునుండి నరకు పడవలయిన పోవునపుడు దొంగతనములు మొండు. ఇట్టివృత్తులన్నియు ఉన్నవి తక్కువరేటుకు సరకులు స్త్రీయరునకు తీసికొని వెళ్లలేమని చెప్పినప్పటిని అధికారులు ఒప్పుకొనలేదు. కనుక లాస్కారులు కూలీలు సమ్మెకట్టు చేసిరి. ఇప్పుటికి 8 రోజులైనది నిన్నటితో మొన్నటితో ఒక స్త్రీయరు రావలసియున్నది. ఈసమ్మె చూచి పోర్టుఆఫీసుకు స్త్రీయరు క్కడకు రావలదని తంకించిరి రని తెలియచున్నది. ఇట్లు ఎంత కాలము స్త్రీయరుకాకినాడకు రాకుండ చేసెదరో చూడవలసియున్నది. స్త్రీయరు వచ్చు నని వర్తకులు విశ్వాసం వగైరా సిలోకా మొదలగురేవులకు ఎగుమతి చేయటకు చేయటలు చేసి కొని యున్నారు. కాకినాడ వేంకట ఆఫ్ కావర్యువారు క్రభుత్వముతో సహకార మొనర్చుచున్నారు. కాని ఎక్కువ విదేశరత్తక ముచేయవారు అందరు తెల్లవారే. ఈసమ్మె ఎరికి నష్టముకొ యూహించును వర్తకులకే ఎక్కువనష్టము కూతినాండ్రకు యీలాటి కాకపోతే మరయొకదాటి చేసుకొని బ్రతుకగులు. విశేషనష్టము యూరే పి యి ను వర్తకులకే కలుగును. Boatmen's Combination సంఘమువారు పోర్టు ఆఫీసునకును జిల్లా:లెక్టరునకు నిరయలను వికలమున్నయలెట్టును ఎక్కువరేటు ఏర్పరచవలసినని ప్రాసెరి.

సంధ్యానందనపరీక్షలు

ప్రస్తుతకాలమున వైహికభాషాభివృద్ధి యంత యగుచున్న న శ్రమ్యముగా తీసిందిపోవుచున్నదియు, ఈశ్వరభక్తి లేని యైహికజాన మంతయున్నను తుదికి నిశ్చయము భావనందించు కలిగింపబడవనియు ఈశ్వరభక్తి అన్నిటికంటెను ప్రాముఖ్య మొందవలెననియు, దీనిని పురికొల్పివది సంధ్యానందనము అనియు నుహించి కాకినాడలోని రామారావుపేట శ్రీరామ సమామవారు సంధ్యానందనప్రార్థనానిధిత్వము సంధ్యానందన పరీక్షలు ఏర్పాటు చేసివారు. ఈ ఏర్పాటు ది 12-8-28 తేదీన బ్రహ్మశ్రీ జేకమామలైర పుష్పలూరి గణపతిశాస్త్రిగారి యాధిపత్యమున జరిగినవిహారంగవల్లలో చేయబడెను.

పరీక్షలు ది 22-9-28 తేదీ ఇదికోదాం సుభాభద్రవద పుద్గ శ్రీయోదక శినివారము వధ్యాన్నము ఒంటిగంట మొదలు 6 గంటలవరకు కాకినాడ రామారావుపేటలోని వద్దిరాలవారి సక్రములో జరుపబడును.

ప్రావ్యానిద్యార్థము తా మేపాఠశాలలోనువుచున్నది, ఏకరగతిలో జరుపుచున్నది తెలుపుచు సదరుపాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయునిచే రూఢిచేయబడిన దరఖాస్తును నాలుకలనా లు రునునాతో “ఆకళ్ల లక్ష్మీనారాయణ పార్వతీశముగా శ్రీరామసమాజము కార్యదర్శి, నూర్పూరావుపేట కాకినాడ” అని పంపిరినెను. దరఖాస్తులు 18-9-28 తేదీలోగా కార్యదర్శికి చేరవలెను.

స్వరయుక్తముగా తగ్గుకుండ అడిగివోటులన్ని తృప్తి కరముగా చెప్పటలో నగ్రగణ్యుడై ప్రభముగా నుత్తీర్ణుడైన విద్యార్థికి మొదటి:మూమాసము అనగా ఒక నెల వర్తకము ఇవ్వబడును. ద్వితీయుడుగా నుత్తీర్ణుడైనవానికి ఒక జతవర్తకమును, మతగ్రంథములను ఇవ్వబడును. తృతీయుడుగా నుత్తీర్ణుడైనవానికి మగ్రంథములు ఒకమూసము చేసబడును.

తాడిపత్రి

(స్వకీయవిలేఖరి నుండి)

ఆంధ్ర 18:—12 వ తేదీనానంతం 6 గంటలకు ఈ యూరనున్న రాజీశ్రేణున నోక బహిరంగసభ జయప్రదముగ జరిగెను. మ-రా-శ్రీ కడవన్నాటి కాసుమంతరావుసంతులు గారు అగ్రాసవాధికర్యము వహించియుండిరి.

ప్రెవారిద్రమునుండి వచ్చియున్న శర్మగారు “మతిము” వారి శ్వత్వాసమలగురించి ఉచ్చాసించిరి.

సి. ఆర్. నాయుడుగారి ఉపన్యాసము

సి. ఆర్. నాయుడుగారు అంగభాషలో గంభీరముగ ప్రవలవృద్ధుమును కరగుట్లుగ కలవదేవతలలోని భార తీముల దురస్థును గురించి ఉపన్యసించిరి. శ్రీయుత కలవనీడు వెంకటరవణాచార్యులవారు ఆయుషస్వాసమును తెనిగించిరి. అంగ్లేయులకున్న వ్యాపారవిషయక మైన అనూయలల్లనే ఇన్ని ఇక్కట్లులు కలిగినవి, ముము చాల నీచమైన చేసనము చేసె వారమని అంగ్లేయుల అభిప్రాయము మెక్కుటను. అను నాతడు ఇటీవల దక్షిణాఫ్రికాలో ఉపన్యసించుచు భారత సర్కారువారు చేయు ప్రతిష్ఠాను లన్నియు మరమనిరో

భింపరలెను. పాశ్చాత్య వాగ్ధర్మ నిలబెట్టరలెను. భారతీయులను ప్రత్యేకముగ నుంచరలెను. (Segregation) భారతీయులను తమదేశమునకు కల్పింపరలెను. తేనీవో మనకు లోబడరలెను. అని చెప్పెను. ఈ మెట్టలను భారతీయుల సహాయము చేరనే ఇట్టి గొప్పపదవికి రాగలిగెను. ఇప్పుడు అతడు కృతఃస్మృతి వైవాదు. మనము వారికిచేయు ఉపకృతికి ఇదియే ఫలము. మన మందరము 32 కోట్లు భారతీయులు ఒక్కపెట్టుకొని, ఈదేశమున నుండు ఆంగ్లేయులందరు మనకు లోబడియుండ వలె నన్ను వారికెట్లుండును? కాని మన మంతటి కత్తిలేని వారు మని ఆంగ్లేయులకు లెనుదురు. ఇది మనకు చాల అవమానకరము.

వానినిదేవుడను రుండవకారణము. ఇది 1895 లో ప్రారంభమైంది. 1876 వ ప్రాంతపుటలము ననుసరించి కొమారుడు రెండవయును వ్యాపారము యొక్క లైసెన్సును పొందజాలరు. కొత్త లైసెన్సు అధికారవర్తన, దక్షిణాఫ్రికాలో మన్న భారతీయులకుగాను మహాత్ముడు పదేడ కష్టముల నుంచి నీ. ఆర్. వాయుడుగా రిట్లు చెప్పిరి. ఒకప్పుడు మహాత్ముడు ఒకసిపాయిచేత బాగుగ కొట్టబడెను. అధికారులు మహాత్ముని కింకరుతు పాలుతేసిరి. మట్టితో నిండియున్న బండను ఈడ్చిందిరి. ఇంతయు మహాత్ముడు సంతోషముతో చేసెను. అతడు కామ కత్తిలేనివాడైనను తన ఆత్మకత్తిలేని వాడైతేడ కష్టములన్నియు పుచ్చుకొనెను. కైలుకొట్టులలో రాత్రిపుట అమేధ్యముకొనెను పుంచబడి బక్కెట్లను మోయించిరి. ఇంతయు మహాత్ముడు భారతీయులు ఆత్మకారము కల ఒకకాత్యయని ప్రపంచమునకు చాటుటకును, భారతీయుల వాస్తవము స్థాపించుటకును చేసెను. మనమందరము కొంచము త్యాగము చూపినయెడల స్వాతంత్ర్యమువచ్చుతినను మనకొరకును కాపాడుకొనజాలక పోయియున్నట్లు భావించెను. దేశముకొనెను పాటుపడండి భారతీయులను వలసదేశములకు పోనియ్యవలెను. ఆంగ్లేయుల స్వాధీనములోనుండు భూములకు తప్ప భారతీయుల లెక్కచెట్టకైనను పోనిండు. కలసదేశములలోనుండు భారతీయులు 3 కోట్ల కన్న పెక్కువుకలరు. అచ్చటి అధికారులు వారిని మనదేశమునకు వచ్చుటకు చేయరున్నారను. 32 కోట్ల ప్రజలు జీవిండుచుండునపుడు, 3 కోట్లు ఎక్కువగుదురా? అచ్చటినుండి వచ్చు వారికి తేనీవోపాధి గల్గించుదు. నూతనదేశమునకు వెళ్ళిపోవును.

కెకెగార్డు మెంటువారు ఇండియా గార్డు మెంటుకు కూలీలను బంపుటకై ఒక రాసుబారమును బంపిరి. భారతీయవారు కూడా అచ్చటి కెకెగార్డును గురించి విచార్య ప్రాయముకు ఒక రాసుబారమును బంపిరారు. ఇచ్చటికి 15 మాసము లైదు వారి నివేదికను ప్రయోగపరచెను. అచ్చటి విషయములు వారు తెలిపినవి. ఫిజీకి కూలీలను పంపుటకల్ల లాభములేదు. వారికి అగ్రుత కలుటకు కూలీలు కావరలెను. 5 సంవత్సరములయిన తరువాత ఈ కూలీలను మనకు పంపుటకలదు. తరువాత కొంతవారిని పిలుపించెను. ఎందుకనగా పోతవారు ఎక్కువకూలీ అడిగెదరు. వలసదేశములకు పోవుటకల్ల ఇవివరకు మనము విచారముగను బాగుపడరలెను. దాక్షుడు మడిబాలుగానిది ఫిజీ గార్డు మెంటు వారు కెట్టికష్టములు మన మెరుగుదుము. విచారణలేయే వారిని ఆదేశమునండి తిరిమిరి. న్యూజిలాండ్లో న్యాయవాద కృత్తి చేయుట కకక కి మిక్కిలినోయిరి. అచ్చటినుండి నింపాళ ద్వీపమునకు బంపిరి ఆ అధికారులు వారిని మనదేశమునకు తిరిమిరి. విద్యాధికులకు నుడువారిని అవలంబించుకొనుట కష్టము లేనపుడు, కూలీలమాత్ర మెంటులకు పంపరలెను. మరొకప్పుడు సారము కచ్చిపోవుటకు వారెందు కకక కి మిక్కిలినోయెను. నీగో నుండి దిగియు గుంపులుగుంపులుగ కూలీలు పోవుచున్నారు. కూలీలను కష్టచేయు గొప్ప ఆంగ్లేయుని మరదలునకు పేను వచ్చింది. ఇతరకారులు మనము ఇందుకులన చుట్టక మాయ మున్నారు. ఇది మనకోక గొప్ప కళంకము. కావున మన మెర రిని కూలీలకు పంపగూడదని గొప్ప ఆంగ్లేయ కలకలమువలెను.

1894 నుండి 25000 వేలమంది భారతీయులు వలసదేశములలోనుండు మాట్లలను కదలరున్నారు. 5 సంవత్సరములకు వాళ్ళ కొలది పోరాడుచున్నారు. వైసురాయగారికి బహిరంగ శిఖ ప్రాసినెరువారే, గార్డు మెంటువారిని యాచి మాట్లాడిరిని. అచ్చటినుండి వలసదేశములనుండి మనదేశమునకు వచ్చువారికి 3 సంవత్సరముల పాక్షముండి స్వస్థమునకు లైసెన్సార్లు, జన మొకటింటికి 12 అకరాల భిక్షమిచ్చుచున్నారు. వలసదేశములలో నుండిన మాట్లలు పోగొట్టుకొన్నందుకు ఇది చాల అప్పుమైన ప్రతికారము.

కడవంతరం వాయుడుగారు తామున, మధ్య ప్రాంత కులముండి ఒకరను కల్పి ఇచ్చటి కులీయులు బాగుగ లేత్తి అచ్చట తమకుండు మాట్లలను పోగొట్టుకొనవలెనుటకు చేతనమని చెప్పిరి. ప్రజలు ఈ విషయములలో తోడ్పడరలెను.

ఇచ్చటినుండి నూతనముగ ఎవరిని కూలీలుగ పంపగూడదనియు, అచ్చటినుండివచ్చినవారికి తగినసహాయము చేయవలెననియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు మన కేలాటిసహాయము చేయజాలరు. సహజముగ వారు తమ స్వజనులను తోడ్పడుటకై ప్రయత్నింతురు. అట్లు వారేమైన చేయవలెవియుంటే 1895 లోనే చేసియుండురు. మరలను గార్డు మెంటువారు 5 సంవత్సరములైన తరువాత క్రిత భారతీయులను 3 సంవత్సరముల పన్నుకట్ట వలెనని తీర్మానించిరి. ఇండియా గార్డు మెంటువారు వీనిని గురించి ఏమియు చేయలేదు. ఇదియును గాక కూలీలందఱు బంపుటకానే వచ్చినారు. ఈ కలస న్నిచ్చుకొనుటకై ఎందరో శ్రీలు తమ మానము నమ్మకొనవలసివచ్చినది. శ్రీలు కైళ్ళలో నుండవలసివచ్చినది. వారి వెంట్రుకలు కత్తిరివలసివచ్చినది. ఇచ్చటి నుండిపోయినవారికి వెలకు 10 పిల్లలను లిచ్చెదరు. అచ్చటినుండి మనవారు వెలకు 15 పిల్లలను పంపించుకొనుచుండురు. కావున ఇచ్చటినుండి వంపుటకు అవలెను. హాస్తివ్యవస్థగారు పంపుటకు అపి క్రిగడించిరి. తదనంతరం కెకెగార్డు విషయమును గురించి చెప్పి, కలసదేశములలోనుండు భారతీయులు మనమేదో వారికి గొప్పసహాయము చేయుచున్నామని కలమడుచున్నారు. మనమేమి ఇచ్చుటచేయుటలేదు. కావున ఇచ్చటికి కులల వచ్చు వారకైన తగిన ఏర్పాట్లు చేయుడని ప్రార్థించుచు నిలిచింది.

ది. బి. కేళవమ్మిగారి ఉపన్యాసము

కడవంతరం కేళవమ్మిగారు వలసపోవువారి స్థితులను గురించి కొంత ముచ్చటించిరి. అచ్చటికి పోయినవారికి 5 సంవత్సరాలకు తగిన పోవుననియు, స్థితిమైనవని చేయవలెయిన యెడల కూలీత్వమునకును అచ్చటినుండి తిరిమివేతుననియు చెప్పిరి. బ్రిటిషు గయానాలోని మిస్సెరులను గురించి అచ్చట మనదేశీయుల కేలాటి సౌకర్యములను వాగ కలగజేయుటలరు. ఇచ్చటకు భూమిలేక. నీళ్లులేవుగాన మనమెక్కరిని కంపనాడవని చెప్పిరి. తదనంతరం కొట్లో శ్రీనివాసాచార్య ఈ క్రిందితీర్మానము పంపించిరి. అందరు ఆమోదించిరి.

తాదీశ్రీ ప్రజలు సహజమే కెకెగార్డు విషయమై బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారి కర్లము ఆకాశంకము గలిగించినదని తెలుసు దక్షిణాఫ్రిక, కెకెగార్డు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములలోని కలసరాజ్యము లోని తెల్లవారి కర్లతి సామ్రాజ్యములలోని నల్లవారివై స్వాధీన పరత్వముకొన బాగుబోతుకనుచుచేత సాగించు అధికర్యముగ దలచుచున్నారు. అచ్చట నివాసములేర్పరుకొనిన భారతీయులకు సర్వవిధముల తెల్లవారిలో సమానమైన స్థితిను అకకాళమును ఒకసంగువరకు కలసబోవును ఆత్మకు ఎర్లవిధమైన ప్రయత్నిమును చేయవలెననియు, అచ్చటినుండి తిరిగి వచ్చు పోదరులకు మా కత్తికడగిట్లు తగిన కనులు చూపించెదమనియు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపన్యాసములకు, అధ్యక్షునికి వ కడవలతో సభ ముగిసెను

తా. క. కలసరాజ్యములనుండి తిరిగివచ్చు భారతీయులకు తగిన యోగ్యులు చేయుటకు చందాట్టికి ఏర్పడిరి. విశాఖములు భారతీయుల యిక్కలకువచ్చుచి.

చిరుత్తని
(ఒక విలేఖరినుండి)

కాలమానము

ఆగస్టు 12: గాలి విశేషముగా వీచుచున్నది ఎండలును తీవ్రముగా కాయుచున్నది. వర్షము లేకున్నగా కరిముట్లు కలుపుల గ్రమ్ముచు రైతులకాశమాతము గల్పించుచున్నదిగాని నాలుగు చినుకలు మాత్ర ముప్పుడవుడు కడుచు రైతులకు సంతోషమును గలిగించుచున్నది.

పైర్లు

ఆశ్రేష కాత్రై ప్రవేశమయ్యు నింకను వర్షములు గుతీరు నందున వర్షమెప్పుడు తెల్లకాలము చాటిపోవుచున్నతే, ఎట్లు బ్రతుకలము చేవుడా యని ప్రజలు చింతించుచున్నారు. ప్రస్తుతము తెల్లముండు కజ్జ (కంబు) రాగి, వైరులు వన్నెను పడనం దును ఎండలతీవ్రతచేతను మలదుల మాడిపోవుచున్నవి.

తెప్పిత్వము

ఈయూరియందలి పర్యటనమై మేచేసియుండు శ్రీ ముద్రామ్యస్యాములవారి తెప్పిత్వము యూనియన్ 6-7 తేదీలలో పర్యటనము క్రిందిభాగమునందు కొనియందు జయారాముగాను మిగులసానంతుగాను జరిగింది. పలుప్రదేశములనుండి యాత్రికులు వేలకొలదిగ వచ్చి శ్రీస్వామికారిని కన్పించిరి.

నీటికవలి

ఈయూరియందలి వావులలో విశేషభాగము ఎండి తీవ్రతచేతను వర్షములేనందునను నీరులేకయిపోవుచుచే వచ్చిన దూరదేశీయాత్రికులు నీటికవలికై యల్లాడిపోయిరి. అన్నము కండితుటకును పానీయమునకును, జలముకొరకందు. నీరు లేక సుమాలోక మొలూరమున నుండు పరిసర పొలములలోని వావులవద్ద అమ్మవార్లకని తెట్లు పొంగిల్లకలె కుటలు గానించి తిని పొట్టులు పూడ్చికొనరి.

యూనియన్ బోర్డువారు తమయారవచ్చుకీరి విని యోగించి యాత్రికులసౌకర్యములకై యనేకవిధముల తోడ్పడి రైల్వేకంపెనీవారివద్ద ఆశోక్లమునుండి రైలువ్యాసా జలమునుగొని నీటికాలలు వల్ల రాజుంచి యాత్రికులకు కష్టము చేయించిరిగాని, కనుద్రుతన ఇంగువగలిపిన చందమున్నట్లు ఆ వచ్చిన వేలకొలదిగల కాసాజులు చాలిందిగాదు. మొత్తమున యూనియన్ బోర్డువారి విషయమున చేసిన సహాయము మరలక దగినదిగాదు.

అన్నివిధముల యాత్రికుల కనుకనుట్లు, శాశ్వతముగ ఈ కల్పించి సామానుపడిన యూనియన్ బోర్డు యువ్వోగి యల యొక్కయు, ముఖ్యముగ నధ్యక్షులగు శ్రీ ముతులు వి. అక్కయ్యవాయుడుగారియొక్కయు కార్యకర్తలకు దయా పరత్వమును ఒపికను చేవిధముల గొనియాడవలసియున్నది.

పిచ్చివారు

రూపరేఖానిలాసములు చక్కగానే యుండెను. మంచి కలలుగూడ గట్టుకొనియుండెను. ఆరేడే ప్రాంతీయుడో తెలియలేదు. యాత్రార్థిగా తెప్పిత్వమునకు వచ్చేనేమో గాని ఉత్సాహమునను తీరినవద్ద నుండిన ప్రజలను కారణము లేక నూరక మర్చించుటచే వారనిని పోలీసులు పట్టి తెచ్చి బచా రించిరి. ఆతని స్థితిగతులను బట్టిమాడగా, అకడోపిచ్చిగా దుగాదొవినందున, వెంటనే వానిని మదరాసులోని ఉన్నత కరకాలము (పిచ్చియునుపట్టికి) అతిథిగా బంపివేసిరి.

కాశ్వేట్ నగరం మైసరుజమిందార్లు

శ్రీ. కాశ్వేట్ నగరం మైసరుజమిందారుల పరిపాలనము క్రింద సిద్దిపేరి దేవాలయమున్నది. శ్రీమైసరు జమిందారు తిరువురు తెప్పిత్వమునకు చిరుతకీ విజయము చేసియుండిరి. జమిందారు విద్వజు మైనను లగుటచే వారిరక్షణమునకు గార్డీ యనుగా శ్రీ డబ్బు. వరదాచామ్యులు వి. ఎ. వి. ఎల్ గాని ప్రభుత్వమువారు నియమించి యుండిరి. మైసరు జమిందారులకు మెకాటి యగుసమయ మాసన్న చుగుటచేతను గార్డీ యొక వాగు పరిపాలనములో తోడము ఉన్నవనియు మైసరులకును గార్డీ యొక వారిని కర్లవారములు పెచ్చుమెగి కొట్టలక్కయ్యున్నారు. తెప్పిత్వమునకుయైన దేవాలయమునకు వచ్చువాదాములు తమమాలముగ వనూలు గావలయునని మైసరుజమిందారులను, తాను మైసరులకు కక్ష కుండు గా నుండుటచే వారి మైసరుల కర్లము తనకే యది కార మగుటచే తానే వనూలుక కధికారియని గార్డీ యొక వారు కుండుటయులవారు 5-2-24 ఆదికృత్తికలోబుల వారులాడి కుడకాశమయముక నిక్కడకు వచ్చియుండిన వ-రా-రా-శ్రీ చంద్రగిరి దీవిజ్జో శశోకరత్నకు వారితీర్మానమునై గార్డీ యొక వారే ప్రస్తుతము వ నూలుకు బాధ్యులుగా నుండవలసిట్లు నిర్ణయించబడినందున శ్రీమైసరు జమిందారులకు వారిపక్షమువారును చాలా నిరుత్సాహు లైపోయిరి.

అన్నదానసత్రములు

నాలుకొటసుత్రము కోతుటిసత్రము అనుపేర రెండవ దాన సత్రపుటగలవు. నాలుకొటసుత్రపునందు ప్రతిరోజువచ్చు బజుటి యూళ్ళ ప్రావ్యాణులకును కృత్తిగామావాస్యకోల లలో స్థానిక ప్రావ్యాణులకును కోతుటిసత్రపులో భరణి కృత్తి కలకు మాతము ఎండరువచ్చినను ప్రావ్యాణులకు అన్నదాన ముమీల సౌకర్యముగా గానించెదమ. తెప్పిత్వమునకుయైన నాలుకొట సుత్రమున ఏర్పాట్లు సరిగా గానింపబడలేదని ఆనే కులు తెప్పిత్వముచున్నారు.

పరనాలయము

“కింగ్ బార్డి ఫిల్ల రిడింగ్ రూం” ప్రస్తుతము మంచికే యందున్నదని చెప్పుకలసి యున్నది. హిందు, స్వదేశీమిత్రులు, ఆంగ్లభక్తులు, “బస్టిన్” దినపత్రికలు వచ్చుచున్నవి. రిడింగ్ రూంభవమున కడపనుండలమునందలి, ప్రార్థులూరు నివాసియగు శ్రీ జమాలాదను కూడసిద్ధి, ఫిడెల్ వార్త, మొక వాడును, తెల్లెచులై శ్రీమద్రామ్యాస్య కథస్యాములు, వారికెప్పుల తోడిపాటలును తెప్పిత్వమునములలో జరిపి వెతుకుల కానంద ముగలిగి-చిరాయండిరి తి-త్రివి దీవిజ్జో దీప్తికమాతీలూరవారు శ్రీ సి. రుద్రపిళ్ళగారికల అవ్యాజానురాగమే కరకాలయోధ రణమునకు ముఖ్యపాత్రనుగా నున్నది.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

ఆగమనము:—అత్తగారందఱు మురే, ఈయోదయము
కలిగి తామెయింజూ నిచ్చుటిగించెను.

స్పెషలు కౌన్సిలరు-మనధర్మము:—శ్రీయుక్త
యన్, సత్యమూర్తిగారు తమిళ నాడు స్వరాజ్యముతో యాజ
మూల్యమును అప్పు 17 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము
5-15 గంటలకు గోక్షేపూరులో “స్పెషలు కౌన్సిలరు - మన
ధర్మము” అను విషయమునుగూర్చి ఉత్పన్నమైనచేదయ.

తమిళనాడు స్వరాజ్యవత్ ప్రచారము:—
కార్యదర్శిగా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—యస్. సత్యమూర్తిగా
రు 17 వ తేదీన మద్రాసులో బయలుదేరి స్వరాజ్యవత్ ప్రచారము
ప్రచారము జేయుటకు మధుర, రామనాథ్, తిరునల్వేలి జిల్లాలకు
జిల్లాదారు వారు మార్గమున మధుర, తిరునల్వేలి, కురుమిడి, పిండిగ
లో తంజావూరు తిరువనాంతల్ జిల్లా వ్యాప్తి స్వరాజ్యవత్
కార్యక్రమమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

కాననపథల ఎన్నికలు:—భారతభుత్వమువారు
 కోరిమిదట, కాననపథ ఎన్నికలును, భారతకాననపథ ఎన్ని
 కలును ఒక్కసారే జరుపుటకు ముద్రాను ప్రభుత్వమువారు
 తీర్మానించుకొని రె.డు ఎన్నికలను నవంబరు 2వ తేదీన సీతవర
 చిరి, కాననపథ అభ్యర్థిత్యమును జూలై 1వ తేదీన, భారత
 కాననపథ అభ్యర్థిత్యమును జూలై 8వ తేదీన మూత్రమే పంప
 వచ్చు నని యీ వారపుగెజటుతో ప్రచురించబడినది.

“మూలపద్ధి”

పభుత్వస్వాధీనము జేసికొనబడుట

“గుంటూరు వాస్తవ్యులగు ఉన్నవ లక్ష్మీ
నారాయణగారిచే రచింపబడి బెజవాడ ఆంధ్ర
కరిషత్తువారిచే ప్రచురింపబడిన ‘మాలపల్లి’ లేక
‘సంగవిజయము’ అను తెనుగుపుస్తకముయొక్క
3-వ భాగము కాపీ లన్నియు, అందుకు సంబంధిం
చిన కాగితము లన్నియు, అందు ఇండియను పీసలు
కోడ్డు 124-వ సెక్షనుక్రింద శిక్షార్హముగు రాజద్రో
హవిషయము లుండుటవలన ప్రభుత్వస్వాధీనము
జేసికొనబడెను” అని ఈవారపు గెజెటులో ప్రక
టింపబడినది.

శ్రీయుత క్షేమానంద

రహతుగారు

రేపు ఉదయమున చెన్నపురికి వచ్చెదరు

శ్రీయుత శ్రీమానందరహతుగాడు కడలూరు చెరసాల
లో శాశ్వత సంతకము కెడికొని ననుభవించిరి, నేడవది వారిని
కదలెదరు. రేపు ఉడవయి బోటుమెయిలులో వారు చేన్న
పురికి వచ్చెదరు. చేన్న పురిపారు లందరును కాంగ్రెసువారు
ముఖ్యముగా ను రహతు గారికి స్వాగత మొసగుటకు రేపు ఉడ
యి 7-20 గంటలకు ఎగ్జ్యూకు ప్రెజిడెంతుడు రాగోరెవని
చేన్న పురి మండల (దవిడ) కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి మాకు
రాసెను.

పండిత క్షేమానంద రహతుగారిని వదలి

కండిత ప్రేమానంద రహతుగాని నేడు మధ్యాహ్నము
12 గంటలకు కడలూరు చెరసాలనుండి కదలిలి. రహతుగాయ
నేడు బోటుమెయిలులో బయలుదేరి శ్రేపు (17 వ లేప్) ఉత్త
యము 7-20 గంటలకు చెన్నపురి ఎగ్జూరు రైలుస్టేషనుకు
వచ్చినది కడలూరునుండి భిలాభకుంఘ కార్మిద్య తిలిపెను.
(కండితార్)

ಬಾ ರತಿಗಾರಿ ಪಾಟಲು

నేలము మూర్తినివివాదిచేసి పాతకాలలలో భారతీ
గారి పాటలను నేర్పించకలెని మూర్తినిపతి సుఖముకూడ
శిశువులది (అ. ౧)

బొంబాయి కార్మిక సంఘమువారు
రూ 5000 ల మొసగుట

చొంగులు, ఆశ్రు 15:—బొంగులు రాష్ట్రం కాంగ్రెసు సంఘము వారు జిల్లాజనరాక్షసదళాలవారికి సంఘమువారికి రూ 5000 ల ఋణము నొసగి, ఇందు రూ 1000 కాఫలికం క్రొత్త పులకం పెట్టిరవలెనని నిర్ణయంపుడెను.

సహాయక సంఘమువారి సమావేశము

మంగళూరు, ఆగష్టు 15:— దక్షిణ కనరా బాధితుల సహాయసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి:— వరదలచే బాధకులను చున్నవారికి సహాయ మొనర్చుట కేర్పడిన సంఘమువారి అనగరసమావేశము నిన్నటిదినమున కలెక్టరు ఆఫీసునందు జరిగెను. మంగళూరు లార్డు లివపు అధ్యక్షత హించెను. అగ్ర్యులు దువ్వనీంచుచు జిల్లాలో ధాన్యమునకు కేంద్రస్థానములగు బంట్రూలు, ఊప్పినంగాడి, పసిమంగళూరు మొదలగు ప్రాంతములను సంతృప్తముగ కొట్టుకొనిపోవుటచే అపారమగు సహాయము లిగి వేలకొలదిగ ప్రజల స్వహేతుల లేక అల్లాడుచుండిరిని యు వారికి సహాయ మొనర్చుటకు గానీ సంఘమును బలపరచుట టాకేషన్ మరయు, ప్రమాణులగు సభి కారులను అనధికారులను గూడ నిందు పాలింపవలె ననియు నుడివెను.

సంయుక్తకార్యదర్శి అగు సెక్యరీస్ గారు ప్రసంగించుచు
ఇంతకడకును నీ సంఘమువారు గావించిన పనినిగురించి వివరించిరి.
అత్యవసరముగ సహాయమును గోరుచున్న ప్రజేశముల యొక్క
స్థితిని కల్గించిరి. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు లా. బ. నువ్వా రావు
గారు, వివిధసహాయ సంఘముల సేకమొనర్చి పలుకుబడి గల
గొప్ప కేంద్రసంఘముగ నేర్పరచి, తాలూకా, డివిజనుల సంఘ
ములను ఆ సంఘమునకు పకాబుల నేర్పరచుచును గురించి ఒక
ప్రణాళికను నూచించిరి.

ఖాన్ బహదరు హాజీ అబ్దుల్లా కాశీయాపాపాయిగారు ఉపాధ్యక్షుడుగను కరనాడు సదాశివరావుగారు సంయుక్త కార్యదర్శిగను పెన్నుకొనబడిరి. తరువాత, మదరాసు నగరము ద పక్ష లాంసనియ 1000 విరాళమునకును, కనరా కాథలిక్ సంఘమువా లొసగిన రు 1000 లకును, బొంబయి వారి రు 5000 విరాళములకును శుభవారు కృతజ్ఞతను దెలిపిరి. భారత సేవక సంఘసభ్యు డగు దేవధరుగారి సహాయమునకు రావలసినదని తంతి వార నంపుటకు సంఘమువారు నిక్కముంచి కొనెరి.

కావేరి వనదలు

తిరుమసావల్లి, అగస్త్య 14:— కావేరినదివరదలలో నున్న
ది. ప్రవాహము 14 అడుగులు హెచ్చెను ఒకటి రెండు ప్రదేశ
ములందు ప్రవాహము కట్టబొందమంది పొన్నపోవుచుండెను. తిరు
మసావల్లి తాలూకాయందు కొన్ని గ్రామములు చిన్నచిన్న దీ
వులవలె నున్నవి. పశ్చిమ చింతాళణియందు చాలస్పృహములు
గు. పూర్వముగ మణి పోయెను. కొందరు అట్టిదానిములు స్పృహ
ములు పోవుటచే బాధపడుచున్నారు. (అ॥ ౩౨)

విచ్చితపు లాటరీ కేసు

జే. ఈ. హౌసేర్ అను ఆంగ్లో హైద్రాబాదు కలెక్టరా
లో ఎక్స్‌కర్వీసువారి ఉపయోగార్థము లాటరీ చేయుచున్నావని
చెప్పి ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞ లేకుండ లాటరీని ప్రారంభించి టి
క్కెట్ల కమ్మినందుకు రి నెల విడితైపుకు 500 రూప దరిమా
నాయని విధింపబడినది. ప్రాసిక్యూషనువారు మాద్రాయి ఒ
ఎక్స్‌కర్వీసుద్యోగి కూడ స్థానము చేతులేదని నిజపు చేరి
మాద్రాయి తనస్వంతభవము 7500 రూ. కరకు ప్రభుత్వమువారు
కాంక్షనుచేసిన దను నాళతో కృతముజేసితి వినియూ, టి
క్కెట్లకాలాకు దెబ్బు ఎకరిది వారి కిచ్చి చేతునియు తెల్పెను
అంతకు పై వివరింపబడినట్లు విధింపబడినది.

స్వాయస్తాన వార్తలు

లంచము కేసులో శిక్ష

చెన్నపురిలో లీలారాం సిద్ధియ్యల్లా ఆనవర్తకుల కన్యమ్మను వివేచిత్రి గర్భిణుని మాపర్చి యిట్లను గాడికి అంచమిచ్చుటకు ప్రయత్నించినది వారిద్దరిమీనను కేసు వేయబడినది. లీలారాం గారికి ఆచారములను సిద్ధియ్యల్లాగారికి మూఁడు తెలుసు కువినగతులు. ఇందు ఎక్కువ మే - నేటికొకటిలో విధిపడుట :

అసహాయోద్యమమే అల్లరులకు మూలమని

ప్రభుత్వనభ్యుదయ తలచుట

50 వేల రూపల పోలీసు గాంటును

గవర్నరు సర్దిఫై చేయుట

వైశ్యమువల్ల కడపటి సమాజమున బెంగాలులో జన వసతుండి ఏమిటవరకు 412 బండిపోట్లు జరిగెననియు, గతవత్సరమున 515 బండిపోట్లు జరిగెననియు ఈయెడు జరిగిన బండిపోట్లలో 368 టీలో నెక్కువను విచారించి బడనే తగినయు, రోక్కముగాని నగముగాని 458000 రూపల సొత్తు అవహరించబడెననియు, 29 బండిపోట్లలో తుపాకులును, చెడిటిలో రిపాల్యులును ఇతర ఆయుధములలోపాలు ఉపయోగించబడె ననియు అధిక దుష్కృతి మొదలగు కారణములవలన బండిపోట్లీయధ్య నెక్కువగు చున్న వనియు, 1922 నల్ల మార్పిసలలో రాజమహి జెయిలులోనండి ఖైదీలు కప్పించుకొని పోవుట వనియుక విశేష మనియు వీటి కన్నిటికి అపహరణాదులగు మొ కారణమనియు, అధికార తిండ్లగ్రహణులు పుకొల్పి చాకివారి తరిపాలనమును చెడగొట్టి పోలీసువారికి లేని వని కల్పించె ననియు తీవ్రచర్యల నవలంబించిన వెనుక స్థితిగతులు చక్కబడె ననియు గొ. స్టీ వెన్నుకు నుర్రేంద్రవారాజుగారి ప్రశ్నకు జవాబుసగిరి. 1922 వ ఏ.పి.నుండి 1928 వ మార్పిడకు 86 నమ్రాలు జరిగెననియు, వానిలో 172,000 వనివాండు పాల్గొని రనియు, 11 నమ్రాలు పూర్తిను 11 కొంతవరకును నెగ్గెననియు 58 నమ్రాలు నెగ్గలేదనియు, గొ. జొన్నలగారు తెలిపిరి. బి. హంపుర్ జెయిలులోనికి అబిపూర్ పెంటల్ జెయిలులో నుండి న రాజకీయ నిర్బంధితులను మార్పి బరహంపుర్ జెయిలును పెన్వల్ ఖైదీలకై ప్రత్యేకించితిమని యు అబిపూర్ జెయిలులోనుండి వాఖైదీలకు ప్రితైక్ విసన కరల నేర్పరచుటకు వలయు మొత్తమును వారిచ్చిన యడల వాని నుపయోగించుకొనుట కవకాశ మొసగబడె ననియు క్రొత్త జెయిలులోనికి మార్పబడినప్పుడు ఖర్చు మొదరా యాయబడదను వరకులో సీఫోకర్యము గావించబడెననియు అందుచే ఆ మొత్తము మొదరా యాయబడదనియు గొ. స్టీ వెన్నుకుగారు డాక్టర్ న్నువాదీ గారికి తెలిపిరి.

[illegible]

38 వ దేశీయమహాజనసభ

సన్నాన కార్యసంఘం సభ ఈనెల 22 వ తేదీన

కాకినాడలో జరుగును

ది 22-9-1923 లేదీ బుధవారము సాయంత్రము 5 గం
టలకు కాకినాడలో పురమందిరమున సన్మానపంపు క్యాబినెట్
చాకారసమన్వేతము జరుగును.

విషయములు:—(1) మేండాలు గలవి మిట్టి వారు, మంట
తనూ యితర సమీపమునకు స్థానము, ముద్దిపులు, పరిశ్రమ
లను గురించి చేయవలసినవిషయములను చెప్పించుట

(2) ప్రవృత్తిపరివర్తనము వారు, ప్రదర్శించు వస్తువులను గూర్చియు భవనస్థానితమును గూర్చియు చేసిన తీర్మానముల కాలాచింతలు

(III) ఆంధ్రరాష్ట్రముదంతట సన్మానగూఢుసభ్యులను
 చేర్చుటకును ద్రవ్యమును వమాలుచేయుటకును వలయు ఖజానా
 టును.

(IV) ఉపవంశములతో కాశీస్థానములపై సభ్యుల నెన్నుకొనుట.

(V) ఇతర విషయములు.

నేటకంటి. (శ్రీ)వికాసకోశాటాశ్ర,

100

బెంగాల్ వర్త సంఘమువారు కాన్పూర్ను వద్దటి నామో
 దించుచు, దీక్షర్థ రిజిస్ట్రేషన్లతో బహుళ ఆగ్రిమెంటు వద్దటి నే నన
 బంబింతుటకు నూడ అంకాళ లాసగలేని నియ, ఓడలయజ
 మానులసంఘముల స్థాపించదగునియు, బండనులో ఇంపీరియ
 ల్ షిప్పింగుబోర్డు స్థాపించుటకులన లాభముండ దనియు, ఓడల
 యజమానుల తినులొలాను పరస్పరము ప్రెయిట్లు సంబంధించి
 న వివాదములను క్రిష్కరించికొనబయే మేలనియు నూనించు
 చు తీర్మానించిరి.

२५

తిండ్తిలేకుండా పోయి

కరాచీ సమాజమున 15 వ లేడి ఉదయమున పెద్ద
కుపాను జరిగి 24 సంవత్సరాల 1.7 అంగుళముల పొడవు
వరిపెను. చివరకు పదునూ వేయైదేను. బొంతాయి గవర్నరు
గారు నుక్కా-గలబి లాయ్డ్ వ్యాపరికి కేంబ్రిడ్జి నుండి
జేయుటకు పొడవైన, ఉద్యోగము చాలించుటకు ముమ్మడి బట్ట
యె 28 వ లేడిని కరాచీని సందర్శించుచు.

శాసనసభల ప్రకటనలు

శాసనసభలకు అభ్యర్థులుగ నుండినవారు వారికి ప్రకటనలకు కాలం అంగుళములు దఫా 1-కి రూ 2-0-0 చొప్పున చార్జీ యిచ్చుకొనిన గాని ప్రకటించుటకు వీలుండదు. వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1928-వ సం! ఆగష్టునెల 16-వ తేదీ

గురువారము

హిందూ సంఘసభ

— 1000 —

హిందూమతానంద శాసనసభలలో వండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి యధిపత్యము క్రింద, వారి శాసనసభలందు జరుగ గలది. మాలవ్యాగారి యధిపత్యములన్నిటిలో నేకీభవించినను, వీటిభవిష్యత్తును, వారి సహజీవులను శిక్షించువా రుండరు. గాంధీమహాత్ముని బియ్యం, మాలవ్యాగారివలె న సమాన గౌరవముబొందు చున్నవారు మరియొకరు నుండిర. జేకేసేవయే ప్రధానకార్యముగ బెట్టుకొని నిరంతర కృషిసలుపుచు, తమకలకుబడినంతను మాతృదేశాభివృద్ధికై వినియోగి చుచున్న మాలవ్యాగారియెడ గాంధీ మహాత్ముడభ్యంత్రప్రీతి జూపుచుండెను. మాలవ్యాగారి నాయకత్వముక్రింద, హిందూమతానంద తన ధర్మమును యథావిధిగ నిర్వహించి, హిందూసంఘ పునర్నిర్మాణమునకు తోడ్పడుగ కయని కోరెదము. హిందూసభ కొకశాఖ నేర్పరచుటకు, నిన్నటి దినము చెన్ననగరమునం దొక బహిరంగ సభ గూడెను. సంఘముల నేర్పరుచుటయు, కార్య నిర్వాహకులను నియమించుటయు, విశేషకష్టముగ వనిగాదు. హిందూసంఘమును పునర్నిర్మించు కేయట కేయేమార్గము లవసరమో కనుగొని వానినాచరణలోనికి దెచ్చుటమాత్రము, మహత్తర మగు కార్యము. తాత్కాలిక సంఘటనలవలన బెరి, త్వరితముగ సంఘముల నేర్పరుచుటయు, ఆపివేటకు నవి నిదురించుటయు సామాన్యముగ జరుగుచున్న పనియే. హిందూ ప్రీతి యొకరు క్రైస్తవమతములో గలిసినని కలవరపడవచ్చును. మహమ్మదీయులు కొందరు హిందువులను గొట్టరని భీతిల వచ్చును. క్రైస్తవమహమ్మదీయ సంఘముల వలె తామును బలము సంపాదించవలయునని కుతూహల పడవచ్చును. కాని, కేవల ప్రేక్షకులవలన ఇక్కార్యము నెఱవేరజాలదు. హిందూసంఘము నకు మూలాధారము తెవ్వయో, దానిప్రతిభ ఎక్కడగలదో, లోపము లెక్కడగలదో, ప్రస్తుతావసరము తెవ్వయో కనుగొని, వీని నన్నిటిని సమన్వయము జేయుమార్గమును చక్కగ గమనించుట యావశ్యకము. సరియగు లక్ష్య మెదుటలేనిది, వీరిసంఘమయినను ముందకు నడువజాలదు.

ఐనను, జడత్యమునకన్న చలనము మేలు. హిందూసంఘము నిద్రాస్థముం దుండుట కన్న తీవ్రద్రోవద్రోక్కుటయైనను కొంతవరకు మేలే. మహమ్మదీయులచే హిందువులు నెట్లుబలిని రనిన, విచిత్ర ముండదు. క్రైస్తవులు హిందువులను వారి మతమునుండి దొలగదీయుచున్నారనినను, ఇశ్వర్యముండదు. ఏలనన ఇందుకు హిందువులే బాధ్యులు.

హిందూసంఘమును పునర్నిర్మించుటకు ముంద, దానియొక్క మూలతత్వమును గ్రహించవలయును. హిందూమతమును దీసికొనుచు, క్రైస్తవమహమ్మదీయ మతములవలె, హిందూమతము సొంకుచిత మగు నొక నిబంధనకు కట్టుబడియుండుట లేదు. క్రీస్తు దేవుని కుమారుడనియు, అతనిద్వారా మాత్రమే ముక్తికడయ విలుగల దనియు నమ్మని వారికి, క్రైస్తవసంఘమున స్థానములేదు. అటులనే, ఖురాను క్రమాణ గ్రంథ మనియు, మహమ్మదు ప్రవక్త యనియు నమ్మనివారికి మహమ్మదీయ సంఘమున స్థానములేదు. హిందూమతమున కట్టి కఠిన నిబంధన గనుపించదు. ఇటులనే హిందూ మతమునకు గూడ కొన్ని కఠిననిబంధనలుగల వని సూచించుటకు కొందరు ప్రయత్నించిరి గాని, వారి ప్రయత్నము లింతవరకు విఫల మయ్యెను. హిందూ మతమునకు సామాన్యధర్మ మేమియు లేదా యని యడుగ వచ్చును. వేదప్రామాణ్యమునందును, పునర్జన్మయందును, కర్మసిద్ధాంతమునందును, భగవదవతారముల యందును, విగ్రహపూజయందును, హిందువులు సామాన్యముగ విశ్వాసమును జూపుచున్నను, ఇవియయినను హిందూమతమునకు ముఖ్యపరము లని గాని, వీనియందు విశ్వాసము లేనివారు హిందువులు గారని గాని తేల్చుటకు వీలులేదు. మతవిశ్వాసముల విషయమై, హిందూ మత మిచ్చిన స్వాతంత్ర్యమును, మరి యొక మత మొసగి యుండ లేదు.

ఆ కారణముచేతనే, హిందూమతము సార్వజనిక మతముగల కవకాశము గలదు. వివేకానందలు బోధించిన వేదాంతమతము, విదేశీయుల కలుపుర హృదయముల నాకర్షించుటకు దాని యందు గల సార్వజనిక సూత్రములే మూలకారణము. హిందూమతానంద గూడ, హిందూశబ్దమును నిర్వచించుటలో చాల దూర దృష్టి జూపెను. "తాము హిందువులమని పిలుచుకొనువారను, హిందూదేశమున బుట్టిన మతముల ననుసరించువారను హిందువు లగుదురు. వీరిలో సనాతన ధర్మవాదులు, ఆర్యసామాజకులు, జయనులు, సిక్కులు, బౌద్ధులు, బ్రాహ్మసామాజకులు మొదలగువారు జేరుదురు" అని మొదటి నిబంధనయందే గలదు. హిందూశబ్దనిర్వచనమునందు మాలవ్యాగారు కను జూచిన దూరదృష్టియు, విశాలభావమును మిగుల ప్రశంసార్హములు. నిన్న జరిగిన సభలో, వేదప్రామాణ్యది నియమముల నంగీకరించెడి వారు మాత్రమే హిందువు లని నిర్వచించవలయు నని యన్. సత్యమూర్తిగారు బలికిరి. ఇట్టి నిర్వచనము బనికరాదని, సర్. టి. సదాశివయ్యగారు అధిక్షేపించిరి. సత్యమూర్తిగారి నిర్వచనముప్రకారము, హిందూమతానందుండి కలుపురను వెడలగొట్టవలసి వచ్చును. బ్రాహ్మసామాజకులు వేదప్రామాణ్యము నంగీకరింపరు. వారికి వివిధ మతగ్రంథములపై గౌరవమున్నను, ఉపనిషత్తులపై వారి కెక్కుడు ప్రీతి గలదు. తమ ప్రార్థనలకు ఉపనిషద్వాక్యముల నాధారము జేసికొందురు. వారిని సనాతన ధర్మానుస్థానపరులుగ భావించక బోవచ్చును గాని, హిందువులుగ భావించకుండుటకు వీలుండదు. హిందూదేశమున ఆధునిక యుగమునం దదృశ్యప్రబోధము గలిగించిన, రాజా రామమోహనకాయలు, కేశవ చంద్రసేను, మహర్షి దేవేంద్రనాథటాగూరు, రవీంద్రనాథటాగూరు, పండిత వీరేశలింగం పంతులు, మొదలగు విఖ్యాతపురుషులు హిందువులు గారని కలుకుటవలన, వారి కీర్తి కెట్టి కష్టము వాటిల్లకున్నను, హిందూసంఘమునకు కష్టము వాటిల్ల గలదు.

ఇటులనే రామకృష్ణాద్యవతారములను గురించని ఆర్యసామాజకులను గాని, వేదప్రామాణ్యమును గాని భగవంతుని యనికని గాని గుర్తించని జైనులను గాని, సిక్కులను గాని బౌద్ధులను గాని హిందువులనుండి వెడలగొట్టుట సమంజసముగానేరదు. హిందూమతము నవలంబించువా ఆధ్యాత్మికముగ నెట్టి సాధనల నయినని అవలంబింపవచ్చును. ఇందుకు పరిమితి లేదు. "యే యథామాం ప్రపద్యంతే, తాంస్తద్వైభాభజామ్యహం" అను గీతావాక్యము, హిందూమతముయొక్క అద్భుతవిశాసమును గనుపఱచుచున్నది. భగవానుని ఎవ్వ రేదిధముగ నారాధించిన, అటులనే వారి కతడు ప్రసన్నుడగుచున్నాడు. హిందూమతము మొదటినుండియు ఇట్టి విశాలతనే సూచించినది. పూర్వకాలమునందును, నాస్తికులగు చార్వాకులును, కపిలసాంఖ్యులును గలరు. న్యాయవైశేషిక, మిమాంసావాదులు గలరు. వీరి సిద్ధాంతములను పోదోలి, బాదరాయణుడాస్తిక మతమును నెంకొల్పినను, వారిని హిందువులు గారని ఎవరను ఎంచజాలరు. బౌద్ధమతము విదేశములలో పాదకొనక, జైనమతమువలె నీదేశముననే నిలచియున్నచో, బౌద్ధులను హిందువులని పిలుచుటకెట్టి సంకోచముండెడిదిగాదు. హిందూమతమునందెన్ని సిద్ధాంతము లుద్భవించినను, ఎన్ని శాఖోపశాఖలు విస్తరించినను, దాని మహాప్రవాహమున కభ్యంతరముగలుగలేదు. నేటికిని, గాంధీమహాత్మునివంటి ప్రపంచోపదేశకులు హిందువులనుండి యే జనించుచున్నారు. రామకృష్ణపరమహంసబోలు మహామహుడు జనించి, వివేకానందుని వంటి శిష్యుని బయల్పెడలజేసెను. అరవిందయోగి సాధన లేమి, వారి పూర్ణయోగప్రకటన మేమి, ప్రపంచదృష్టి సరికట్టుచున్నవి. అరవిందుని సుదేశము కొరకు, ప్రతినిమేషమును ఎదురచూడబడుచున్నది. హిందూమతము ఎన్నటికిని నశింపజాలదు. ఆ సర్వకాల సర్వావస్థలకును బనికవచ్చును. దాని రసము నాస్వాదించువారెల్లరును, అమృతత్వము జెందుటకు సందియముండదు.

ఇట్టి సార్వజనిక మతమును, ఉచ్చులతో బిగించుట న్యాయముగనా? దాని వ్యాప్తి సరికట్టుట పాడియగునా? మహమ్మదీయమతమునందు గాని, క్రైస్తవమతమునందు కాని కొందరు హిందువులు జేరుచున్నారని భయపడి, మతాశయములను సొంకుచితపరుచుట పాడియా? హిందూమతము యొక్క మూలస్వభావమును చెడగొట్ట జనదు. హిందూమత ధర్మమును కాపాడవలయు ననిన, దానిని గూర్చి ఆనుభవజ్ఞులును, సాధకులును ప్రజలకు విరివిగ బోధించుట లాభకరము. ఎట్టి మతవిశ్వాసములున్నను హిందూమతమును విడిపోవ నవసరములేదని, వారు చాటవచ్చును. క్రీస్తును గాని, బుద్ధుని గాని, భగవదవతారములుగ హిందువు పరిగణించుట కెట్టి యభ్యంతర ముండజాలదు. ఒక్కదేశమునందే భగవంతుడవతరించునని గాని, ఒక్కమతమువలననే ముక్తి లభించునని గాని, హిందువు చెలుపుటలేదు. ముక్తి గాంచుటకు పెక్కుమార్గములు గలవని, అతడు సూచించుచున్నాడు. హిందువుగ నుండి, ఎట్టి సాధనల నవలంబించుటకును ఆచుకముండనేరదు. హిందూమతపు విశాలతను భంగపరుపకుండ, హిందూసంఘమును పునర్నిర్మింపవలసినమార్గము తెవ్వయని యోచింపవలసిన య సరముగలదు. హిందూసంఘపు ప్రాచీనమగు కట్టుబాటు, శాస్త్రాత్మకగౌరవ ప్రభావమువలన నేమి, తదితర శక్తుల సంఘర్షణవలన నేమి, నానాటిక సన్నగిలుచున్నవి. వెనుకటి పర్ణాశ్రమ ధర్మములు

నేడు అంతరించినవని చెప్పవచ్చును. వాని బాహ్య రూప మింకను నిలిచియున్నను, అవి జీవకళను కోల్పోయినవి. ఇట్టి మృతకళేబరముతో నెంత కాలము పని జరుగును? వర్ణాశ్రమ ధర్మములు మంచివా గావా యను క్రశ్న నిపుడు విచారించ నవసరము లేదు. ఏకాలమునకు ఓగిన ఏర్పాటు లా కాలమున కుద్భవించును. ప్రాచీన వర్ణాశ్రమ ధర్మముల నిప్పటి పరిస్థితులబట్టి యధిక్షేపించుట, అయ్యుక్తము.

ప్రాచీన కాలమున బ్రాహ్మణునికి సంఘాధికారమున్నను, అది యతఃభౌతికలాభమునకు అక్కరకవచ్చియుండలేదు. మహర్షులును, రాజ పూరోహితులును, స్మృతికర్తలును, దార్శిద్ర్యము తోనే కాలముగడిపి, సర్వజనుల జ్ఞేయముకొరకు త్యాగము సలిపిరి. బ్రాహ్మణుని ధనమంతయు ఆధ్యాత్మికధనమే. బ్రాహ్మణేతరులకే భౌతికలాభములు బలముగ చేకూరెను. తీవ్రీయనికి రాజ్యాధికారము లభించెను. వైశ్యునకును శూద్రునికిని ధనలాభము గలిగెను. భూస్వామ్యత్వమువారికి చేకూరెను. కాని, ధనవంతునికి సంఘాధికారము గాని, రాజ్యాధికారము లేకుండెను. రాజ్యాధికారముగలవారు, సర్వసంగతులత్యాగులగు బ్రాహ్మణుల హితమును గైకొనుచుండిరి. రాజ్యాధికారమును, సంఘాధికారమును ధనవంతుల చేతులలోని కెప్పుడు సంక్రమించునో, అప్పుడు సంఘపీడనము జరుగును. యూరపుసంఘస్థితి యిప్పుడటుల నేపరిణమించినది ఇంతియగాక, ఆశ్రమములన్నియు మానవుని భౌతికవాంఛలను క్రమేణ దగ్గించి, సర్వసంగపరిత్యాగమునకు మార్గము జూపుచుండెడివి. బ్రహ్మచర్య, గార్హస్థ్య, వానక్రథ, సన్యాసాశ్రమములు మోక్షగామి యగు మానవుని యభివృద్ధి కలుల సాధనము లగునో జెప్ప నక్కరలేదు. నేడు వర్ణాశ్రమధర్మము లేకారణముచే నయిన నేమి, అడుగంటినవి. ఇందుకు విలపించి లాభము లేదు. ఏ వర్ణమును తన నియమితధర్మముల ననుసరింకక పోవుటచే, బ్రాహ్మణుల తెలివి తేటలు పరపీడమునకు మార్గము జూపుటయు, బ్రాహ్మణేతరులు వారి యాధిక్యముపై తిరుగుబడటయు తటస్థించినది. వెనుకటి ఏర్పాటుల నిప్పుడు పునరుద్ధరించుటకు సాధ్యపడునా యని యోచింపవలసి యున్నది. హిందూసంఘము జీవింపదలచినయెడల, నూతనపరిస్థితుల కనుగుణముగ తమ సంఘమును పునర్నిర్మించుటకు హిందువు లెల్లరు మార్గముల సరయవలయును. అట్టిశక్తి తమకు లేదని నిరాశ జెందినయెడల, హిందూసంఘమును పునరుజ్జీవింప జేయుట దుస్సరము.

హిందూసంఘపు సాంప్రదాయములును, మర్యాదలును చెడకుండ ఆధునిక పరిస్థితుల ననుసరించి సంఘమును నిర్మించుట కన్ని శాఖలవారును తోడ్పడవలసియుండును. సనాతన ధర్మవాదులును, ఆర్యబ్రాహ్మసామాజికులును, మతాధిపతులును, ఇంత యేల హిందూవిజ్ఞానము పైనను, హిందూ మతముపైనను, హిందూధర్మముపైనను, అభిమానము గలవా లెల్లరును, ఈ విషయమునుగూర్చి జిజ్ఞాస జేయుట యత్యవశ్యకము. ఇక్కార్యమును నిర్వహించుటకు హిందూమహాసభ బూరుకొనదేని, తన సంచలనము నసలే కట్టిపెట్టవచ్చును. అన్నిటికన్నను హిందూసంఘమును అస్పృశ్యత యను పెనుభూత మెదుర్కొనుచున్నది. సంఘము నందు ఐదవవంతు ప్రజలు యథోగతి యందున్నారు. వారిని ఆదరించువారు గనుపించరు. హిందూసంఘమును విడిచి, వారు అన్యమతముల బ్రవేశించుచున్నారు. హిందూసంఘము ఈ సమ

స్థితి నిర్వహింపకుండుటచే, కాంగ్రెసుపథ దీనిని చేపట్టవలసివచ్చెను. హిందూసంఘమున కిది అవమానకరము గాదా? మహమ్మదీయునికి గల బలమునకు కారణమేమి? మహమ్మదీయ సంఘమునకు, సంఘీభావము గలదు. స్వీయసంఘము తన వెనుక గలదను ధైర్యము, క్రతిమహమ్మదీయు నాహించుచున్నది. ఒక్క మహమ్మదీయుని హక్కులకు భంగము కలిగిన మిగిలిన మహమ్మదీయులు వాని హక్కులను కాపాడెదరను ధైర్య మతనికి గలదు. అట్టిధైర్యము హిందువునికి గలదా? ఆదిమాండ్రుని పరులు హింసించునపుడు, తదితర హిందువు లతనికి తోడ్పడుదురా? తోడ్పడుదురను ధైర్య మతనికి గలదా? అటులనే బ్రాహ్మణునికి ఆకడ గలిగినపుడు, ఆదిమాండ్రులు తోడ్పడెదరా? తోడ్పడుదురను ధైర్య మునికి గలదా? హిందూసంఘమునం దిపుడు సంఘీభావము బలపడవలెను. హిందువుల మని భావించెడి వారందరును, హిందూసంఘ సౌప్తవమునకు తమ సర్వస్వమును ధారణాయవలయును.

ఇక్కార్యమును నిర్వహించుటలో కడు జాగ్రూతతతో మెలగుట యవసరము. ఇకముందు పెంపొందవలసినది భారతజాతీయత దీనియందు హిందువులును, మహమ్మదీయులును, క్రైస్తవులును, తదితరులును జేరి యుండును. స్వరాజ్య మొక్క హిందువులకే గాక, తదితరసంఘముల కన్నిటికిని సిద్ధింపవలయును. హిందూమహాసభ ఒక్క రాజకీయవిషయముల కొరకు మాత్రమే జనించి, రాజకీయోద్ద్యోగ లాభముల బడయుటకు పాటుబడునో, దానివలన దేశమునకు లాభమున కన్న నష్ట మధికముగ గలదు. మహమ్మదీయులు గాని హిందువులు గాని ఒకరితో నొకరు తలపడుటకు, హిందూసంఘమును పునర్నిర్మించుట అత్యవసరము. ఒకరితో నొకరు తలపడ సంసిద్ధులగుచు, ఒకరి నొకరు ద్వేషించుచో, భారత జాతీయత క్రవర్ణిల్లజాలదు. స్వరాజ్యసిద్ధి గగనకుసుమ మగును. అన్నిసంఘములవారును, ఒకరి యొడ నొకరు సద్భావముతో మెలగుచు, నిజమగు భ్రాతృప్రేమను గనుపఱచునపుడే, హిందూమహమ్మదీ యొక్కము బలపడును. లేనియెడల భారతీయుల యైకమత్యము చేడి, అధికారవర్గము తమ యిచ్చపచ్చినటుల పరిపాలించుటకు వీలగును. ఇట్టి యుపద్రవము వాటిల్లకుండ జూడవలయును. కపిల దేవమాలవ్యా, బాబు భగవాన్దాసు, శివప్రసాద గుప్త, పురుషోత్తమదాసు తొండరు, శ్రీప్రకాశ మొదలగు హిందూనాయకులు, హిందూమహాసభకట్ల అవిశ్వాసము జూపుటకు, వారి నిట్టి భయమే ఆవరించియుండును. కపిలదేవమాలవ్యా గారు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసమునందు, ఈ భయమును స్పష్టముగ వివరించిరి. హిందూమహాసభయొక్క యుద్దేశము సందిగ్ధముగ నున్న దనిరి. ఈ సందిగ్ధతను తొలగించుట, సభానిర్వాహకుల ముఖ్య కర్తవ్యము. మహమ్మదీయుల సందియములగూడబాపి, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య ఇటీవల బెరిగిన గాఢ సఖ్యమును బలపరుచుట, హిందూనాయకుల ప్రధానధర్మమై యున్నది. ప్రస్తుతసమయమున, హిందూమహాసభ సరియగు పద్ధతుల నవలంబించి కృషినిలుపుచో, హిందూసంఘము నుద్ధరించి భారతజాతీక బలము దేగలదు. లేనియెడల హిందూసంఘము నింకను దుర్బలముగావించి, భారతజాతీయతకు భంగము గలిగించి గాంధీమహాత్ముడు పెంచిన మహావృక్షము పెరుగకుండ నిరోధింపగలదు.

శాసనసభా ప్రవేశము : ఆత్మగౌరవము
—:—:—
ఈవారపు ఘోర్మసౌటుబార్జి గెజెట్టులో, నూతనముగ సరిజేరుబడిన ఎన్నికల నిబంధనలు ముద్రింపబడినవి. వీనిని చదువరులు పరికింపవచ్చును. క్రిమి నలుకొద్దులో ఆరుమాసములకుపైగ శిక్షింపబడిన వారు శాసనసభల కభ్యర్థులుగ నిలచుటకు వీలు పడదని, స్పష్టపరుపబడినది. ఈ నిబంధనను, ప్రభుత్వమువారి మారయినను తొలగింపఁయిరి. దీని ననుసరించి, భారతీయనాయకులలో పలువురు ముఖ్యులు శాసనసభలలో ప్రవేశింప వీలు లేదని స్పష్టమగుచుండ, తదితరులు శాసనసభలలో ప్రవేశింప సమకట్టుట, ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరము గాదా? ఇతర లాభము లేమి యున్నను, ఈ యొక్క కారణముబట్టియైనను, శాసనసభల ఎన్నికల నెల్లరును బహిష్కరించుట మేలు.

మాలపల్లి
శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులు గారిచే రచింపబడిన మాలపల్లి రెండుసంపుటయు లికివరకు, ప్రభుత్వమువారిచే స్వాధీనముజేసికొనబడెను. ఈవారపు గెజెట్టులో మూడవసంపుటయు గూడ స్వాధీనము జేసికొనబడెనని, ప్రచురింపబడినది. తెలుగుభాషలో సాంఘికనవలను వ్రాయుట యరుదు. అందులో దేశాచారములను, సంఘస్థితిని ఇంత చక్కగను, సరళముగ దేశభాషలోను రచించిన నవల లభించుట కష్టము. ఇట్టి సాంఘికనవలరు అణచివేయుటవలన, ఆంధ్రవిజ్ఞానమున కెంత నష్టము గలుగునో యూహింపవచ్చును. కాని, క్రస్తుత పరిపాలనానిభావమునం దిట్టి నష్టమును భరించుటకు ప్రజలాయత్తులుగాక తప్పదు. సర్వోపస్వరాజ్య సంపాదనకు, ఇట్టి తాత్కాలిక సమీపనలు ప్రజలయ ప్రోద్బలపరుచునెడల, ఇపుడు సంభవించెడి నష్టముల గాంచి వెఱగొంద నవసరము లేదు.

దారుణముగు నీటిప్రమాదము
—:—:—
విరుగురు మరణించుట
కొచ్చిన 15 ఆగస్టు:— కొచ్చిన ఉత్తమ శ్రేణు సంఘ నిన్న సాయంత్రము దారుణముగ ఉద్రవము గలిగెను. కొచ్చిన నౌకలయమునందలి ఒక సర్వేయరు, మదరాసునుండి వచ్చి ప్రాక్టికలు (ప్రయోగ) గును పొందుచున్న ఒక ఇంజనీరుకు విద్యాధియు మరొకగు ఈ ఆయుధవిజ్ఞున నీటిలో చూడిగి మరణించిరి. కృష్ణాచారి, ఆప్రహము అను సర్వేయరును, ఇంజనీరుకు విద్యాధిమరి యొకరును—ఇరు కొందరు కూర్చున్నాడ గలను—గలసి చిన్న బోటులో డ్రైదావనుండి కచ్చును, లంగరు చేసియొన్న నీటి పు ఆను కెడ్డరు సమీపమునకు కచ్చునకి తీరమగు నుడిచిర్రముగ వారిబోటు తల్లకిం దులయ్యెను. చేతల బోటు ఒకటి ఆహూపమున వెళ్లును, అబ్రహమును మరి ఇరువురు కూర్చు నీటిలో తన్నుకొనుచుండుటకు గాంచి వెంటనే లెపు జెల్లులను వారిమీద కేసెను. అందుచే వారు మువ్వరుక రక్షింపబడిరి.

కాన్పురు, ఆగస్టు 15:—సంయుక్తపరగణాల క్షయ నిర్ణయనంపుమువారు ఈ యుద్ధమున కూర్చు ఆల్లెముకు చని ఆచ్చుట పోలీసుశాఖను గురించి ఉత్తర ఇండియావాణిజ్య సంఘసభ్యులతో చర్చించిరి. సాయంత్రమున తొలు పోలీసును, రంగు పరిశ్రమలను ప్రింటింగు పరిశ్రమలను కేర్న పాఠశాలల దర్శించిరి.

తిరుచునాపల్లి. విల్లిపురము రైలుమార్గము
తిరుచునాపల్లి ఆగస్టు 14:—తిరుచునాపల్లి విల్లిపురముల మధ్య రైలుమార్గమును చేయుటకు సర్వేయక పనియందు శంకుస్థాపన పరిశేయమైనది. శాశ్వతమగు సర్వేయక పనియందు శంకుస్థాపన పరిశేయమైనది.

ఆయుధ నియమ సమస్య

కామన్వెన్షన్ చర్చ

కార్మిక పక్ష తీర్మానము ఓడిపోవుట

కామన్వెన్షన్ లో జూలై 28 వ తేదీన కార్మిక పక్ష నాయకులగు రామేచంద్రుల గారి ప్రేరేపితంగా నిర్వహించినది:-

"నాకావై నూనిక జేయుటకును ప్రైవేట్ ప్రయత్నములకును వ్యతిరేకము అధికమగుచున్నది. ఇందులకు మరల ఆయుధ నిర్మాణ ప్రయత్నములకు పోటీపడుచున్నది. ఇదివలన విద్య, ప్రజాశాస్త్రము మున్నగు సాఘిక మానవ సేవా కార్యములకు అడ్డుటలు కలుగుచున్నది. ఇందులకును యుద్ధ మంతయునైనా దేశములకు చెన. ఇప్పుడందుకు విరుద్ధముగ నుంటే, ఆయుధ నియమము కలననే నిర్వహింప దేశములయొక్క కాంతి స్వాతంత్ర్యములకు రక్షింపబడునను విధానమును కూర్చి ఆలోచించి చర్చ దీనికొనుటకు ఆంధ్ర ప్రాంత వహాన భరణలయొనని ప్రభుత్వమువారి కోరికయైనది. ఈ తీర్మానము నుకొనెడియందు, ఇన్వెస్టిగేషన్ రామేచంద్రుల ప్రయత్నములకు అనుకూలమైనది. అందులకు ఆంధ్ర ప్రాంత వారందరూ విచారణదేవులైన విషయముని ఆయన చెప్పెను. ఈ తీర్మానమును సరణి దేవుల పెట్టింది అది అది అంగీకరించి, మేము ముందు ముందుగా దీని ఆయనకు చెప్పి, యుద్ధమును కూర్చి యెప్పటికైనా సున్నా వాక్యములు జేయుట చెను. (కార్మిక హక్కులకు) ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుకొని కాంతినిధానము నరలుచుండుట ముందుగా దానిని విషయమును సభవారు చెప్పవలసిన కాలమున చెప్పెను. ఆ సభకును వోటు జేయు వారికి వచ్చు దయములలో కాంతినిధానము కోరికయన్నట్లును, దాని నెట్లు చేయవలయునో అలాచనలే దనియు చెప్పెను. 1914, 1915 లో వాయవ్య లెన్ రాజీతు కత్తులు యుద్ధము నంతరింపజేయుటకు యుద్ధములో కేసుని కోరుతుంటిమని చెప్పిరి. ఆవాగ్దానము మరల పర్యవేక్షించి. ఆ వాగ్దానము చచ్చివారల కొరకుగ నడిచాయెను. (కార్మిక హక్కులకు) ఆవాగ్దానమును ఆచరణలో నున్నట్లే కార్మిక పక్షమువారు తలచిరి. (హక్కులకు) ఆచరణ కనుమలముగ వోటునిచ్చవలసి వారు ప్రైవేట్ ప్రయత్నములకును, సాఘిక కార్యములకు జేయు వ్యయములకును సంబంధమున్నట్లు తలచుట లేదు చెప్పెను. కార్మిక పక్షము బట్టి ప్రాయశఃపాటులేను లెనింత చేకర్చుకొనలేదు. ఒక దేశము నిలచియుండుటకు ప్రైవేట్ వ్యయములేయే బాలును కాని ఒక ప్రభుత్వము నిలచియుండుట మాత్రమే పరమాధికము. ఒక దేశము కుదిరిన పరిస్థితిలో గల్గి యున్నప్పుడు అది ప్రజలు ప్రైవేట్ కార్మిక పక్షముల బాండుల యు, ప్రపంచములో నితర దేశములకు ధర్మమార్గవర్తకులగు నుండిన యుక్తముగ నుండును.

1919-20 నుండియు మునునైనది, నాకా, ప్రైవేట్ దేశములకు 123 కోట్ల పానులను ఖర్చుపెట్టితిమి. ఈ ప్రతిపాదనమునా బాధించుటకు యెత్తిన పోపుటకు కారణము దాని వై విరోధము చేతగాదు. కాని ఆ సమితి యంతరించును ప్రపంచములో మన్నించునైన దేశముల కొన్నిటియొక్క విశ్వాసమును మరగనలేదు. ఈ అంతర్జాతీయ మహాభాగ అమెరికా యుద్ధములో సంపూర్ణముగ పాల్గొనవలయునని కార్మిక పక్షము కోరుతుండెను. వారల నిషయమై సంప్రదింపవలసినదే అందులకు వారలకు అవకాశ మివ్వవలెననియే కార్మిక పక్షమువారు కోరుతున్నాడు. ఈ తీర్మానమును ఆచరణయోగ్యముగాకాని ఒక అభిప్రాయము వ్యాపించియుండెను. కాని ఆచరణయోగ్యమనగా, పూర్తి ఆచరణయోగ్యమగుటయే. ప్రభుత్వములలో పెట్టెనగు ఆచరణయోగ్యముగానిది తన కార్మికములకు నున్న విషయముల చర్చించునదే. మన మిప్పుడు యెదుర్కొనవలసిన ముఖ్యమగు విషయము ఆయుధ నియమము (కార్మిక హక్కులకు) ఆలోచన వారలకు యుద్ధమునకును వీరటిలో కూర్చొనియుండిరి. కాంతియుగములో నుండకుండ వారు 1912, 13, 14 సంవత్సరములలోనున్న మానవ చర్యలకు పోపుచుండిరి. వాస్తవముగా జరిగినపుడెల్ల విమానముల జేయుటలో పోటీయు, రక్షణకై యెక్కువధనమును వ్యయముజేయుటయు నూడ విచారమును గల్గని రేపు ద్వయ గగు చున్నది.

సింగపూరు నాకావైయుము

ప్రభుత్వమువారు ఒక గొప్ప లోపమునకు ముగ్రమ పాడుకొనుచున్నారు. అయ్యది ఏమిట, అలాచనలేకుండ జేసిన సింగపూరు నాకావై ట్రాలోనడయే. ఇప్పుడు దేశములకొక దానికొక దానికి ఆయుధ నిర్మాణములో పోటీ లుటకు వాస్తవ లోపంపెట్టుకొన్నాడు అందున ముగ్రమలలో బడినట్లును ఏవో విశాసము లాగింది పనిజేయుచున్నట్లును యుద్ధములని దిరువకను పోవుచుండురు. ఏదే సింగపూరు విషయముగూర్చి మాత్రము అట్లు చెప్పటకు వీలులేదు. ఆ విషయమే వేరైనది. ఆయుధ నిర్మాణమును గూర్చి ఒక్క పేరుటా కప్పుకొనియున్నది. ఉద్దేశము కనబడునకును వారిని నిర్బంధనే నూడదు. (తుంతుల నపు) ఒక దేశము మరొకదేశము నుండవలెనని పిచ్చి యుద్ధముతో జేయు ప్రయత్నముల వల్లనే, క్రొవ్వియోనవలే కన్న భయము కృషింపబడుచున్నది. (కార్మిక హక్కులకు) సింగపూరు ప్రయత్నములో విరోధిగాని భయముగాని యేమియును లేదు. బ్రిటిషు నాకావైయుము ప్రైవేటును యెదుర్కొనిగాని నిర్బంధించి హింసించుట తుదకొనింపడదని వారు తెలుపుచును. అన్నివిషయగూడ గాన చున్నాను. వారు జపాను వారే యెదుర్కొనవలెనని చెప్పెదరు? (కార్మిక హక్కులకు) కామన్వెన్షన్, యంతరింపజేసిలో కామన్వెన్షన్ నుండి విచారి ప. వర్ధి కను జూరవలయును. ఇప్పుడుగాని ఇచ్చుమందుగాని వారు కనుట వామే నిర్దిష్టముగ నుండరాదు. వార్షిక విధానమును సరియైనకొనుటకు ఆర్థిక నిర్మాణముగానుండ వారు రాజీతు కాలమును జూరవలయును. 1914 లో వలె ఇప్పుడును లేవన్ను వారు యుద్ధములోని కీర్తిపదవమును ఇకముందనప్పు యుద్ధములందు జయము సాధ్యముగ నుండవలెను. ప్రైవేటులు ప్రైవేటులు పోరాడుకొనుట కెడదే. అట్టి యుద్ధములకు వర్ధియుగము లోనిది. ప్రస్తుత యుద్ధములోనిది ప్రైవేటులు, పిల్లలును, కృషి లును నూడ కత్తులే.

వచ్చే యుద్ధము

వచ్చే యుద్ధము మరొకరముగ నుండును. మట్టిదేశము టయు, విమానములలో యుద్ధము, విషవాయువులతో యుద్ధమును జరిగి పట్టణములను పల్లెలను విశాసమగును. అన్వేషణ విధేయములను పురుషుని సంతరింపజేయుమార్గ మిదిగాదు. కాని సంతరింపజేయలేనప్పుడు ఒక్క పేరు కెడనైనా కోరము శిర్పకపవలయును. చిన్న చిన్న దేశములు మితులగనో విరోధములనో అణగి ముందుకు సామగ్రినిన్ని జూరకుంతులను నూర్చి, దేశముయొక్క కేంద్ర ఒకకట్టుబాటులో నుండుట కున నయ్యదియే ప్రాధాన్యము ను బడసియుండును. చిన్న చిన్న దేశములు ఇంతకే క్రిమంతములై ఆదేశము యొక్క అధిక్యమును పోటీజేయుచుండును. మానవకారణమునను, అభివృద్ధినిన్ని కోరుగారును గొరిమియవారును ఈమాత్రమునే కరమావధిగ దలంప నూడదు. ఇప్పుడున్న ప్రైవేట్ దేశములలో చిన్న దేశ మేదియును జీవించ జాలరు. ఇది పెద్దపట్టణముయొక్క వేర్పీయును సాధ్యమిలోనున్న సామంతలను బీచుచుండ, దాని నీడ గ్రిందనే చిన్న మొక్కగాని వేరుపాడుకొని జీవించ లేట్టున్నది.

ఇప్పుడు ఈ తీర్మానమును గొరిమియోక గాక చిత్త కుదిర్చి నగి రిచి, ప్రపంచములో యుద్ధమునది లేకుండజేసి కాంతిని నెలకొల్పటకును స్వాతంత్ర్యము నుకొనినాటకును ప్రపంచమునంతను ఆహ్వానింపవలయునని ఆయన కోరెను. ఏదే ఒక చిత్త గలదు. అది ఆయనకు బాగుగ దెలియును. అది చాల తీవ్రమైనది. ఒక ప్రైవేట్ ఆయుధ నిర్మాణములకు ఖర్చు పెట్టెదరు అని వారు ప్రభుత్వమునకు చెప్పెనరు ప్రభుత్వమువారు "ఖర్చు పెట్టెదరు" తీరవలయును ప్రజాభిప్రాయము అల్పమేయుమని బలవంత పెట్టుచున్నది. ప్రజలవలసినదేయెడల చేత మేము తప్పుకొన్నట్లు పెట్టెదమని చెప్పుచున్నది" అని చెప్పెదరు. మరొకరకపు మేముగా "ఖర్చు పెట్టుము. యుద్ధము తప్పుకొందమన్న" అని. ఇట్టివిషయనే అన్ని ప్రభుత్వములుగాను గానును. ప్రైవేట్ ప్రయత్నములకు దేశమున కెట్టి సురక్షితమును లేదని వారు మనోనిశ్చయము జడయవలయును. ప్రైవేట్ ప్రయత్నమును నమ్మకొనుటచేతనే ఘనము విశాసమును

బొందుచుంటిమి. బ్రిటిషు నాకావై కల్లు నాకావైయులన గాని ఆయుధములన గాని క్షింపకుండును. ఇప్పుడో ఆయుధములనో అనిమన వాశంపేతువులను. కావున మనము చేయవలసిన ఒక కట్టే ఒక యు. ఈ ఆయుధముల కలన మోసమును దెలిసి: ప్రపంచములోని దేశములన్నిటిని నేరములముకు దెచ్చునిధానమును మనము నిర్ణయించుచుండును. వర్తమానము ధిమగతులు సంస్కరించుకరకును యూరోపులో కాంతిపరిస్థితిలు చేకూరజాలవు బాధించుతి ముందు చేయవలసిన పని జూరదేముగ కోరు నొక దానిని స్థాపించవలయును. అయ్యేట అన్ని బాతులను తమ తన్నుకప్పుములను దెబ్బ పు కోన కల యును. ఏవో ఒక్క దేశము నకు గావరంటి నియమలన కాంతి చేకూరజాలరు. (నేటు బిటను ఒక్క ప్రాశస్త్య గావరంటి నియమలన దెబ్బ పు ఇటలే, అమెరికా యేమై, కాంతి స్వాతంత్ర్యములకు గాక యుద్ధములకును, హింసకును పనిచేయును.

దండ యుద్ధ వర్గము క్రిందచెన ముచోమినియుట. కన్న, బలకత్తెమను క్రితువులు ఆయుధ ధర్మము లేని ప్రజలు భావించు: బులజేసిన చాల యేమైయున్నది. అట్టి గావరంటి టి కద్దరి జనిజేయునని ఆయన కున మృత్యు కను లేదు. ఆయుధములను నమ్మినవారును, శాస్త్రము, ప్రేమ, అన్వేషణలకు యు అనుకాంతియార్జులందు రక్షణ భావము గలుగజేయుట సాధ్యముగాదు, నిరాయుధులగుటయొక్క గనికొడే ప్రారంభమైనగాని అట్టి గావరంటి ముటకును కొంటే వీలులేదు. ఇట్టి గావరంటి కోరుకోకములు ఒక విషయ నియోగించి ఆయుధ నిర్మాణాభివృద్ధిని విచారించుచు యూ గావరంటి యియుటవలన ఆయుధ నిర్మాణముల కెగ్గించుటను కూర్చి విచారించి ఆచరణలో పెట్టుటకు అంగీకరింపవలయును. తుదకు వారు నమ్మవలసినది ప్రజాభిప్రాయమును, శాస్త్రాభిప్రాయములను మాత్రమే పూర్వమునుండి వచ్చుచుండిన పేద ప్రతిమలను బట్టి చూడ బ్రిటిషు బాధిపత్య తర్కగా పనిజేయులైన దింకొకటి లేదు. మనము ఎగుమతి వ్యాపారమునై నాధారపడియుంటిమి. మనకు యూరోపులో మిలిటరీ డిజైనురు పిచ్చులన చాల బాధకరముగ నుండెను. దేశము అన్నియు నిరాయుధములగు నుద్దములలో (నేటు బిటను ముందం నేరీ పనిజేయుట నేనగించు దేశ మొక్కటియు ఆయనకు గానింపరు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము యొక్క ఆహ్వానము నందరును కిరసాహించేవరని ఆయనకు నమ్మకము గలదు. ఇప్పుడు ప్రైవేటును, ఓకలను, క్రైమానిక దేశముల సభివృద్ధి జేయువలయు యేమైన దేశమును పట్టి యిట్లు జేయుచున్నారా యో ప్రజలు భావించుచున్నారు.

ఒక సవరణ

ఒకటుగాని తీర్మానము నూడు కొన్ని చర్యలను గురించు సాధ్యమైనంత స్థితిలో బాధించుతివ్వరాను యితర విషయమును ఆయుధ నిర్మాణము నందు ఒక బాధించి మరేమొక బాధించి పోటీ తీరండజేసి, అట్లు ఆయుధ నిర్మాణము నాపుట జేయవలయునని కోరిరి. ఈ సవరణకు బ్రిటిషు జెనరలు కాకెరిగారు బలపరచిరి

అన్నియుగాని మాటాడుచు సరణి నుకొనినది నందుకు విచారము గల్గుచున్నదనియు ప్రస్తుత పరిస్థితులలో సభలో యూరప్పదియును కలసి ఆయుధ నిర్మాణము నాపిజేయుటలో ప్రపంచమున కంతకును మార్గదర్శియు యుండవలసిదనియు జెప్పిరి.

బాల్టియూగారి ప్రత్యుత్తరము

తుదకు ప్రధానామాత్యులగు బాల్టియూగారు యిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:-

ఇప్పుడు విచారించవలసిన సమస్య యేదియో, అందుల కప్పుడు లేనియో, ప్రభుత్వమునకు మాటాడు, యీసమస్య నెదుర్కొను టెట్లో సభ్యులయేమునకై దెబ్బపడిన యిచ్చు దని బాల్టియూగారు చెప్పిరి ఈ విషయమై విచారించుటలో గొప్ప కష్టమును యెక్కోను కలుగుచున్నది. ఇప్పుడును లేదు. అయ్యది మానవులకుల పోట్లూ సభ్యులము ఆయుధమై ఆయన కొంత చెప్పి, కాంతిస్థాపన యుద్ధము గలగజేయుటకు ఆస్వభావముతో నెట్లు పోరాడినదియు ఆయన చెప్పగోరెను. కాంతి వలె ననుకోకలేనిదే యొక్క పట్టుటలు జేసినను, శాస్త్రమునాత్రముల జేసినను లాభములేదు. (నినడు, వినుడు) మానవులందు పోట్లూ సభ్యులము పెద్దపులిలను. అది సృష్టితోనే వచ్చినది. ఆస్వభావము అట్టియబాధిని వృద్ధిపంపుకొనుటకును, దానికి బీకనోపాధి గలగజేయుటకు నీయుండదే. ఆస్వభావము పూర్తి గలగజేయవలసినదిగాని నన్నియు గలగలండున్నట్లుల బాధించి డెలియను. కాంతివృ

కులకు రాజకీయభివృద్ధిని గుర్తించి గూడ వాస్తవ్య
మైనందు (వినుతు, వినుతు, వినుతు) అందుచేతనే కాలక్రమే
పులినవారు దెబ్బపడ్డారు. మూర్తిగ వాచరణలో బెట్టునె
డల యుద్ధములోని దిగును. (వార్తాధ్యక్షులు) కాంతిమఃస్మరై
నవారే నడిపిన యుద్ధమును, అయినకు సానుభూతియొందిన
దానిని ఆయన తార్కాణముగ జూచెను. అయ్యది యాజ్ఞేయ
యెట్లయినను ఆర్మీయను రక్షింపవలయు ననునదియే. ఆర్మీని
యను రక్షించు న సామంతు యుద్ధము జేసియే సాధ్యమగును.
అమెరికా సిగల యుద్ధము. ఈ ముందు ముప్పై సంవత్సరముల
వాస్తవిక ప్రాంతాల్లో భారతీయులకు గొప్పగా వాం
దోశమును, కాలక్షేపమును, పైకై ప్రచారమును
జేయుచుండిరి. కాని వాస్తవ్యమును గూర్చియు, యుద్ధము
యనినప్పుడు, ఆకాలముల యుద్ధము యనినది. అట్లే అంత
ర్రాష్ట్రీయకాలము నిధిగాలె ననువారందరూ గూడ, ఒక
తేలికకత్తెకు యుద్ధముండిన గాని సంఘము బాంధవ
దని యిప్పటికిని అనితాగిరి. (వార్తాధ్యక్షులు) ఈవిషయమును
తర్కవేత్తలుగ కంటి బెప్పిన మాటలలోనే బెప్పితిమియు
ను. "మోమె. యో నాగరికత బొందితిమి. కాని నైతి
కము మేర్పడుట కింకను యెంతయో కాము బట్టును"

అసలలో నందఱుకు సానుభూతిగల విధానము వాచర
ణలో బెట్టుటయందు గల కష్టమును సభ్యులు తెలిసికొను
నటుల జేయుటకు ఆయన మాన్యుభావాలరసము ఆయన
తెల్పెను. కలగలగాములు ముగిసినవినుండియు యుద్ధమున్న
వినుగు గట్టుట సర్వావోదయము వననని వారెరుగు పొం
బదగుడదు. యూరోపులో అనేకచోట్ల సుధిగుడికప్పుటి
నుండి ఆర్మీకాలితల యేర్పడెను. దానిని సరిజేసిన గాని
యూరోపునందు కాంత్రైక్యములు చేసినవారలకు గతసంగ్రామ
ములను ప్రపంచమున కింకను ఆధునకాగరికత యొక్క
బూటక ము దెలిసెను. మొదటి సారి జై మా
క పోరాటమును, వివచాయోధులమును వచ్చునకి యా
దేశములయు గొల్లుబుజెను. కాని యుద్ధము ముగియవచ్చుటికి
యా రెండు సాధనములను గూడ కేట్రువులను లోబరచుకొనట
కు మనముండరము నుపయోగించి కొనుచుంటిమి. ఒకమి
వచ్చునప్పుటికి ఆర్మీకల జై నై ఎకరై న గాన
యెట్టియోపాదానములైన బస్సెదని అందరకు దెలిసెను.
మన యభిప్రాయములన్నియు నాగరికతను భిన్నముగ నుండె
నని అట్లకొలిచి ప్రజల తలంచిరి. (వినుతు, వినుతు) మనగా
రకెను యిప్పటికైనను రక్షింపవలయు నన్నయెడల అన్నివారు
లవాటును కలసి ఉన్నదానిని రక్షించుకొని, దానితో సభివృద్ధి
గాంచుట ఆచరణగలనీ మహాసంగ్రామమున్నలై అపాయ
ములకు లోనగుటకన్న యుక్తమని కొందరు భావించిరి. (వినుతు
వినుతు) ఇక్కటికి ప్రపంచమునను కాంతిబాదలే. కాని
ప్రభుత్వమునకును ప్రపంచము కొంత బాధ్యతగలదు. దాని త
స్వైచ్ఛికముల బాంధవాలకు. ఈ చర్యయందు దెలిసనివయము
లు క్రొత్తవిగావు. రెండునందల సంవత్సరములకింద ఆసింపి
పొలన ముందు ప్రాంతి యుద్ధములై నవిదన
యిప్పుడు భారతమున ప్రపంచమంతటను కాలక్షింపందలెను
కొరిక ప్రభువు ఒకమంద సంవత్సరముల క్రింద గూడ యి
కొరిక ఆశకులలో ఆశకభావములు గలగజేసెను. నెహ్రూ
యను నెంటుమెంటి లో నుండగా యూరోపంతయు వోక్కు
లై అమెరికాలోనల ఒక్కకాంగ్ల నేర్పడి దానికి తాను దిట్ట
టరు గనన్నటుల కలలు గనెను. యిన్నాలోనూడ నిట్టికలలు
గన్నటులవింటిమి. బార్ ఆల్ట్రాడెరు గూడ కాంతిగూర్చి
యిట్టి కలలునే గనెను. కాని అది విచ్ఛిన్నమయెను. బార్
ఆల్ట్రాడెరు మహాప్రముఖ విధానమును విడిచివెను. కాని
అక్కాలమున అది నివృత్తియొక మాయెను. ఏమనగా అప్పటి
ప్రపంచము అయిన చెప్పినది విని ననుచుకొనుటకు సిద్ధముగ లేక
పోయెను.

కొలపరికామము

ఇప్పుడు దెప్పిన తీర్మానములను దాని సవరణకును భేదము
కాలపరిణామములూ నున్నది. అయిన తీర్మానము నుపయోగించిన
వారు, కాలపరిణామమును తెల్పిపోనికి దీనికొనుటలన,
మా కేమియను జేయుటలెను కలెలేదని చెప్పుట స్యాభావక
మన ను ల భిములై యుండిన చచ్చును
ఈనైపున నున్న మేములకు భింపించుటలేదు. అంతర్జాతీయ మ
హాభి నెప్పట్లుని గుర్తులుకలన వివరములు గలగకపోనా మన
ము చేసినామిలెని కలెలేదనియును సభ్యులు గానె. (విను
తు, వినుతు) నవ్వరివారమును, ప్రాంతీయులు సంగతులము
నిరంధరమను యూరోపుటికి చక్కబడదని గానెభిప్రాయము.

మన నవ్వరివారముల మాటలేలది ప్రాంత అనుకూలముగ ప్ర
త్యుత్తరమునుననిని ఫాంటియలయ దు సుత్తికము యే
ర్పడినదే పోలండు అనుకూలముగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చుననిగాని త
లంబుటకు వీలులేదు (వార్తాధ్యక్షులు)

కావున ప్రభుత్వమున జేయవలసినది యిప్పుడు మనము
జేయుచున్నవయే. నవ్వరివారముల సమన్వయ స్థిరపరచవలయు
ను. అది ముడిచిన వెంటనే యిప్పుడు చర్యయందున్న యూ
రోపుమైత్రివిషయము వచ్చును. చెడుకోజులలో గూడ మంచి
కావూచునకు నివయమును మురునడదు. అయ్యది సంతకర్త
ముగ యుద్ధములలో లోలో జేగొనినను అంతర్జాతీయ ధర్మ
ముగియాల ప్రాసెగ. దానిజలన ప్రపంచము కంటి కాంతాభివృ
ద్ధికి నవ్వరివారము నుండిన. (వార్తాధ్యక్షులు) అంతకాలమున
ముగ నున్న గతముడు నాలుగుసంవత్సరములలోనే వాపింగు
టనునధులో నాకానిర్మాణవిషయము జరిగెను. ఇదియన్నాధ్యమని
రాజనీతిజ్ఞు లనేకులు తలచియుందురు.

ఈసంవత్సరము జాతీయమితి యొకయో మహోదయ కార్య
మును జేసెను. ఈయంధ నిశానుసమన్వయసూక్తి ముఖ్యముగ
విచారించెను. ఈజాతీయమితిజేసిన ప్రయత్నము లాకరము దాట్టు
ను. వారు దెట్లు సంధుల నిన్ను యును వాతీ సమితి
జెరిలలు అనెట్టి నెవ్వెరులో గమనకేమనవుడు యూరో
పులోని ప్రభుత్వముల విచారణకు బెట్టుచును. జాతీయమితి జేసిన
దని యూరోపులో ఆచరణలో బెట్టుచున్నది (బ్రిటిషు ప్రభుత్వ
కేసుముం హామీ నీయగలనని అయిన చెప్పెను. అట్లే యూరో
పునందలి గొప్ప గొప్ప ప్రభుత్వము లన్నియును జేయునని అ
నకు సమన్వయగలరు.

ఈ ప్రపంచములో జాతీయసాధనము (బ్రిటిషు
సామ్రాజ్య మొక్కటియే. (వార్తాధ్యక్షులు) అది సామ్రాజ్యమేగాదు, అందు స్వంతత్రవాకు లనేకములు జేరి
యొన్నవి. అందరును ఒక్కభావ ముటాడువారేగాదు సామ్రా
జ్యమంతటను న్యాయస్వార్థకర్తృత్వములు జేవలెనలెని
అందరకును కాతు లదు. ఆకాతు నే సామ్రాజ్య మంతటను
ప్రపంచ మంతటను వ్యాపింపజేయగోరుచున్నార. (వార్తాధ్య
క్షులు) ఈబ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క అభివృద్ధి, అక్కము
లను, వికృతమును అనుసరించుచున్నది క
ప్రముఖములను సమన్వయ పరిమెక్రొంచుకొనక
చ్చును" ఆర్మీకలను ప్రభుత్వమునా కంగీకరించుటకు వీలులే
కపోయినదని అయిన వివరించినను యిట్లుచెప్పెను. యూరోపు
భాగముల చక్కబడుట అప్పుడు సర్వప్రధానము కాని అందరు
ను అందరకు స్వయంవిశ్వాసములతో వరుమార్గములతో ఆయు
ధవిషయములకు తోడ్పడి నాగరికత కభివృద్ధి జేయవచ్చునని అ
యిన చెప్పెను. (వార్తాధ్యక్షులు)

ఈజేకము యూరోపునుండి వేస గవలెనని చెప్పుటకులు
భమే కాని వాయు విమానములు వచ్చుటతో మనది తీవ్రముగా
నుండకుండ యూరోపుతో నొకటి యాయెననియు, ఆ యూ
రోపునకు కాంతి సాపింపవలె ననియు అయిన చెప్పెను
(వార్తాధ్యక్షులు)

సవరణలో దెలిసినదానిని సాధ్యమైనంతవరకు నావర
ణలో బెట్టునటులగాది ప్రభుత్వమునావారందాను ఓటునీను
కులయెను.

తీర్మానమునకు 169 మంది అనుకూలముగను 286 మంది
ప్రతిహతులుగ నందుటచే నది ఓడిపోయెను. (అందెను-బ్రెయిన్)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

కరుణేంద్రుడు ఆగస్టు 15:- తిరువాన్కూరు శాసనసభ
నిన్ను తిరిగి సమావేశ మయ్యెను. సభాంతమున అధి
కారికరసభ్యులు నూడి అధిక స్థాయిసంఘమునకు ముగ్గురు ప్రతి
నిధులును, అధికారికాభివృద్ధి సంఘమునకు నల్లరు సభ్యులను ఎక్కు
కొనవలెనని దివాను ప్రకటించెను. శరీకములు, వైద్యులు, కల్లిన
కర్మిలు కాఫల వ్యయములపై వోటింగు జరిగెను (గాంటుల
న్నియు నంగీకరింపబడిన తరువాత కన్సి మెంటరీ గాంటులుగూడ
నంగీకరింప బడెను. తర్వాత పోవుటచే రెండవసారిచే చర్య
జరుగలేదు. ఈదినము సాయంత్రము 5- గంటలకు తుక
సమావేశము ముగిసెను.

రాచి, ఆగస్టు 15:- నుక్కూరు బోరేజి పునాదిగాయ
ని వేయటా గాన బొంబయి కలెందరు అక్టోబరు 22 వ తేదీన
నుక్కూరునకువచ్చును. ముడిపడినము కరాచి దర్శించును.

సిన్హ, ఆగస్టు 15:- రంధాసాధీకుల సమావేశము ఢిల్లీ
యందు జరిగెను 15 వ తేదీనుండి ఒక వారముది. ముఖ్య 2రు
గును.

వాతావరణస్థితి

1923-సం. ఆగస్టు నెల 16-వ తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	ఆర్మీకలలో ఆర్మీకలలో	ఆర్మీకలలో ఆర్మీకలలో	ఆర్మీకలలో ఆర్మీకలలో	ఆర్మీకలలో ఆర్మీకలలో	ఆర్మీకలలో ఆర్మీకలలో
గోపాలపురం	85.0	77.4	...	8.48	7.58
కొర్రాపురం
విశాఖపట్నము	98.0	80.1	...	8.88	8.48
కాకినాడ	89.5	80.0	...	9.58	8.66
మచిలీపట్నము	84.2	80.1	...	7.27	7.24
గుంటూరు
కర్నూలు	97.6	75.4	...	7.60	8.04
బళ్లారి	82.7	75.1	...	2.71	2.28
అనంతపురం
కడప	97.2	79.9	...	2.42	7.48
నెల్లూరు	86.9	79.9	...	6.56	0.94
మద్రాసు	85.4	75.4	1.19	6.29	1.84
కడపూరు	97.1	78.5	...	6.48	0.44
కలూరు
నీలము	91.8	71.7	...	5.88	4.82
కొడంబర్రూరు	78.5	68.6	0.84	6.19	2.48
తిరుచనాపల్లి	87.8	75.4	...	1.12	3.19
నాగపట్నము	98.6	76.9	0.10	1.78	3.86
పుదుచ్చోరి
మధుర	92.1	77.8	...	0.56	4.74
పాంబూ	89.0	78.1	...	0	0.79
తిరువల్లీ	0.08	0.51	0.51
తిరువేంద్రము	79.0	72.0	0.97	14.48	21.80
కొచ్చిన్	78.9	72.1	1.56	89.44	30.70
కాలికట్టు	76.6	74.1	2.95	11.07	36.78
మంగళూరు	89.0	74.7	0.64	110.0	38.54
బెంగళూరు	76.8	61.8	0.15	83.8	1.25
హాస్సాన్
మెరకార	65.8	62.5	2.08	139.81	16.62
రైచూరు
ప్రొద్దాచాడ
కారవార్
రత్నగిరి
బొంబాయి
హాలాపూరు
కొడెరనార్	61.8	52.2	0.18	6.10	6.52
ఉదయగిరి

సామ్రాజ్యము-మొట్టమొదటముగలవు. ఆర్మీకల గోపాలపుర
మున సభికముగన, మచిలీపట్నమున కట్టవగ నున్నవి. కలెటి,
రాత్రివేడిమిలు అధికముగ నున్నవి.

దక్కను:- మొట్టమొదటముగలవు. ఆర్మీకల కట్టవగ
కడపయందు కలెటి రాత్రివేడిమిలు రెండును కిచ్చిల అధికము

కట్టవగము:- మొట్టమొదటముగలవు. కడపయందు కట్టవగ
మొట్టమొదటముగలవు. కడపయందు కట్టవగ మొట్టమొదటముగలవు.

ఎన్. ఆర్. సామ్రాజ్య,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

గ్రాడ్డివారి సహాయక సంఘము

బొంబాయి, ఆగస్టు 15:- గ్రాడ్డివారి గలగకారణ
మును కిచ్చింపుకొరకుగాను, బొంబాయియందలి, గ్రాడ్డివారి
సహాయక సంఘమువారు గ్రామములందు చురుకుగ ప్రయత్న
ములూ నర్చుచు న్నార. విశాఖ పూరు నం
దలి ఉపభాగవారు గతవత్సరమున 834 బీజులకు పట్టెయ్యవారికి
కట్టెయ్యవారికి. ఇంతియగాక 67000 బీజులకు మించు లాసగ
బడెను. 17 నేల మంది కట్టెయ్యవారికి పట్టెయ్యవారికి, ఇందు 185 రక
కట్టెయ్యవారిగలవు.

హిందూ మహాసభ

దక్షిణ హిందూ దేశమునకు ఉపసంఘము

మన గ్రామ హిందూ పౌరుల సమావేశము

కాశీయం దేవులపల్లెన అఖిలభారత హిందూ మహాసభకు దక్షిణ హిందూ దేశమున కొక యావకాళము స్థాపించుట గాను నిష్పాదించుట మన రామహిందూ పౌరుల, గోత్ర భవనమున కుపాధ్యక్షులైన, డి. బి. గోవింద రాఘవయ్య, వే. రామదాసుపంతులు, రా. బి. రంగాచారి, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలయ్యారు, కె. ఎం. పాణిగ్రాహి, ఆర్. రామచంద్రయ్య, లాట్ గోవిందరావు మొదల గుప్తములు హాజరైరి.

అధ్యక్షుడు

డి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి అధ్యక్షుడు క్షయకన్యాసమునందు ప్రథమము, హిందూ మత ప్రాచీన్వాన్వితమున ప్రశంసించుచు, విజ్ఞానమునకు ప్రాచ్యమే జన్మస్థానమనియు హిందూ సంఘమును సరిగ్గా పునర్నిర్మాణము చేసి బలవంతపరచియు దివ్యుని సేవ చేయుననియు ప్రస్తుతము హిందూ పులు పరస్పర విశ్రాంతికి వెళ్లవలెనని నన్నాడు. మహాసభ సంఘము హిందూ పులు బలవంతముగ మహాసభయందు నొనర్చబడిరి. ఇందుకు శేను మహమ్మదీయులను సంపాదించుటయు ఆసఘము నందుగల కొలది మది రుతులయొక్క దాడులనుండి మనలను మనము రక్షించు కొనుట ఆవసరము. హిందూ సంఘ మిట్టి స్థితియందుండరాదు. ఈ సంఘమునందవసరమగు సాంఘిక సంస్కరణలను సాగించి సంస్కరింపవలసియున్నది. తేజమున కెంతయో త్యాగ మొచ్చిన వండిత మదనమోహన మర్యాదగా రెంతయో మత భక్తిపరాకాణియు. ఈ హిందూ మహాసభ కాకితే మార్గదర్శకుడుగ నున్నాడు.

తరువాత టి. వి. శేషగిరి ఆయ్యగారు వర్ణమున వర్ణింప సానుభూతి లేఖన అధ్యక్షుడు జరిగెను.

రా. బి. టి. రంగాచారిగారు

రా. బి. టి. రంగాచారిగారు మొదటి తీర్మానమును ప్రకటించిరి. అఖిల భారత హిందూ సభతో మదాను హిందూ పౌరులు సానుభూతితో నుండిరియు వైసభవారి అదర్శముల వెంబడించుటకు దక్షిణ హిందూ దేశమున నొక కాళము స్థాపించుటకు ఈ సమావేశము వారు తీర్మానించుచున్నారనియు నీ తీర్మానము దెలుపుచుండెను. రంగాచారిగారు రామయ్యను సమన్వయింపుచు కర్మలను సోదరులారాయని సుబోధించుటక, స్నేహితులారా యని, సుబోధించుచుండిన నీ నడివెను. హిందూ సంఘము కేవలము సాధారణ్యముతో నుండెననియు ప్రస్తుతము మాఖ్యములగు విషయములను మరచి కల్పమును విభేదములకే ప్రాధాన్యము నొసగి బి. కాళవారు మరయక కాళవారి తో కలహించుకొనుచుండిరి నుడివెను. ప్రస్తుతము హిందూ సంఘమున ఎక్కరిని గౌరవము లేదు. ప్రతివారును హిందూ సంఘమును నిర్లక్ష్యమొనర్చి అపమానించుచు వారి హిందూ సంఘము నంతయు పునర్నిర్మాణ మొనర్చునని. మరయక సంఘము యెడల ప్రతిభూలభావము ఇందుకు గారణముగాదు. హిందూ పులు సంఘమునందలి ప్రాచీన వైభవమును, క్రితవైభవమును బలమును తిరిగి సంపాదించుకొనుటకు మాత్రమే ఈ కాళము ద్వారా కంపబడినది.

డి. బి. ఎల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యగారు

డి. బి. గోవింద రాఘవయ్యగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. హిందూ సంఘము మొదట కల సంకల్పముల ప్రాచీనమైనది. అట్టితరీ ప్రస్తుతము ఈ సంఘమున విభేదములుంటు బాహ్య కరణముగాదు. ఇన్ని వేలవర్షములైనను ఇ. త. స్వల్పవిభేదములతో నికసుట్లు నిలచియున్నదే యనటయే ఆశ్చర్యకరము. మన మందర మిహుకు సోదరులవలె నుంటిమి. ఇప్పుడును అట్లే యున్నాము. ఇక ముందర గూడ నట్లే యుండాలము. ఇట్టి సభకు ఇ. త. హిందూ దేశమునకంటే దక్షిణ హిందూ దేశమున కెక్కువ అవశ్యకము. మన సంఘమునందు వ్యాపించి యున్న ఎన్నియో వివాదములను సంస్కరింపవలసి యున్నది.

లాడు గోవిందరావుగారు

తరువాత లాడు గోవిందరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నట్లు నడిపిరి. హిందూ సంఘమునందు వ్యాపించి యున్న

విభేదములను తీర్చిదిద్దును 800 హిందూ పులు తీర్మానము లందు జేరుచున్నాడు. ఈ సమావేశము మనము వెంటనే మేల్కొనవలెను. ఇందుకు కాగితము తీర్మానములు వనితేయములవు. ఈ మత ప్రయత్నములందు బ్రాహ్మణేతరులెక్కువ పాల్గొనవలెనని గోరుచున్నాను. హిందూ మత గ్రంథకర్తలను, కాత్ర గ్రంథములు మొదలగువానిని రచించినవారందరను బ్రాహ్మణేతరులే. బ్రాహ్మణులు తాల అల్పసంఖ్యాకులు. హిందూ ధర్మ రక్షణ భారము తియు పూర్వములేనే ఇప్పుడుగూడ బ్రాహ్మణేతరుల నైననే ఆధారపడియున్నది. ధర్మ కాత్రకర్తయగు మహాపు బ్రాహ్మణేతరుడు, అయ్యుండెను గనుగొన భవనంకరి బ్రాహ్మణేతరుడు బ్రాహ్మణులందరను పూజించు భగవద్దే బ్రాహ్మణేతరు డగు శ్రీ కృష్ణమూర్తి చెప్పినది. బ్రాహ్మణేతరులగు శ్రీరామచంద్ర శ్రీకృష్ణమూర్తులకు భగవంతునిగ నంగీకరించి బ్రాహ్మణులంజలి లిడుచున్నార. హిందూ దేశవర్తులగు జనక విశ్వమిత్ర స గ ర ప్రభృతులందరును బ్రాహ్మణేతరులు; పాండవులు బ్రాహ్మణేతరులు, హిందూ మతమును స్థాపించిరి బ్రాహ్మణేతరులు. అట్టివారు ముందునకు వచ్చి ఈ యాదర్శమున నాయకత్వము వహించవలెను.

పాణిగ్రాహిగారు

తరువాత కె. ఎం. పాణిగ్రాహిగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. ఇతర సంఘములనుండి గలగు దాడులను ఒక్కొక్కరి నట్లొనర్చుటకు హిందూ సంఘమును బలపరచుట కీ సభ యుద్దేశించబడినట్లు కొందరెంచుచు నట్లున్నది. ఒక సంఘమునుండి మరొక సంఘమును రక్షించుకొనుటకుగాను బలమును జేయవలెనని పోటీలకు సిద్ధముగ నుండుటకు కాంతి కలగునని కొందరెంచుచున్నాడు. ఇది యెన్నటికిని నిజముగాదు. వరసర్వర సహనమున మాత్రమే ఇట్టికాంతి నమకాడగలదు. మన హిందూ సంఘమునందు గలలోపముల సవరించుట కీ సభ పూర్వముగ వలెను. అప్పుకొనివారిణము ఈ సభవారు పూనుకొనవలసిన కార్యము, హిందూ సంఘమువారి తమ సాంఘిక దోషమును పోగొట్టుకొనుటకు ప్రయత్నింపవల కపోవుటకే, విభేద సంఘముల సంఘములు కాంగ్రెసువారి కార్యక్రమమును పూనుకొనవలసినవైపు. తాను నిర్వహించవలసిన కార్యమును హిందూ సంఘము మరొకరి కదిలేవలెనుట సిగ్గుచేటు. అప్పుకొనివలసిన మరొకర సాంఘిక సమస్యలను సంస్కరించి హిందూ సంఘమును బలపరచుట కీ సభ ఆవశ్యక మగుటచే నేనీ తీర్మానమును బలపరచుచున్నాను.

తరువాత చంద్రశేఖరయ్య, కృష్ణస్వామి ఆయ్యగారు బలపరిచిరి. చంద్రశేఖర తమిళ భాషయందు ప్రసంగించుచు, మత విషయక సభచర్చనగూడ వాంగ్మన జరుపుచున్నందులకు కోరించెను. తీర్మానము వోటునకు వెట్టబడి ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

సత్యమూర్తిగారు

దక్షిణ హిందూ దేశమునకు హిందూ మహాసభను ఏర్పాటుజేయుట కొక సంఘము నేర్పరుచుచు అందుసభ్యులను నూదించుచు రెండవ తీర్మానము సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించిరి. ఈ సందర్భమున పి. రిట్లు నడిపిరి. ఒక తేజము బలవంతముగా నుండవలెనని యెడల అందలి ప్రతి సంఘమును బలముగా నుండవలెను భారతదేశమున అఖిల భాగము వారించియున్న హిందూ సంఘము దుర్బలముగా నున్నయెడల భారతకాంతి బలం గుండవలదు. అందుకే తేజమందలి సంఘములన్నియు బలవంతముగ నుండవలెను. మహమ్మదీయుల సంఘము వాగుగ నిర్బంధపడి బలవంతముగ నున్నది. మనముగూడ వారి ననుకరించి బలమును సంపాదించవలెను. వారివలె నే మనము గూడ బలవంతుల మగుటకు ప్రయత్నించుచున్నయెడల దానిని జూచి వేరుగ భావించుట సరిగాదు. ఇందులకు హిందూ మహమ్మదీయులమైతి కెట్టి భంగమును లేదు. హిందూ సంఘము దుర్బలముగ నుండునంతవరకే, మహమ్మదీయులు వారితో స్నేహమున నుండి, వారు బలవంతులగుట జూచి ప్రతిభూలభావములకు తావొసగు స్నేహ మొక కాల ముండును? హిందూ పులు మహమ్మదీయులు గూడ బలవంతులై వికమత్వముతో నున్నప్పుడే హిందూ దేశమునకు మోక్షము గలగలదు.

సత్యమూర్తిగారు భగవంతు అని గోరు మన మితరుల కత్తుడను చెప్పి నట్లేనవము. భారతదేశమందు హిందూ పులు సంఖ్య చాల తక్కువగా కనిపించుచున్నది. ఇన్ని వారుగూడ చాల దుర్బలముగా నున్నారు. వీరి జీవిత కాలము సగటున 28 వత్సరములవరకు కలిగి. మౌన వత్సరము జీవితముగ మన ప్రార్థన

జీవితముగూడ ప్రకృతియు మన జీవితముగూడనో గమనించుడు. ఈ సీధిని దప్పించి హిందూ సంఘమును తిరిగి సజీవముగ సంఘముగ నొనర్చుననియున్నది.

వేదములందు నమృతముగలవారి నందరిని హిందూ సభలో జేర్చుకొనవలెను.

గో సుదాశిరయ్యగారు గారు:— బాధ, జైను, కిష్క, సాములను బ్రహ్మసమాజమువారిని గూడ హిందూ సభలో జేర్చుకొనవచ్చునని లేదా యని ప్రశ్నించెను.

సత్యమూర్తిగారు తరువాత ప్రసంగించుచు బాధజైనుని మతముల వారిని గూడ హిందూ సభలో జేర్చుకొనుటను గూర్చించి విమర్శించుచు హిందూ సభా సంఘపరిషత్తులనునకు వదిలి వేయవచ్చునని నుడివరి. తరువాత కంకర వారాయణుగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. తీర్మానము వోటునకు వెట్టగా నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

కేంద్ర సంఘమునకు సభ్యులను నిర్ణయించుచు మరయొక తీర్మానము సభ్యులందు ప్రతిపాదించగా నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది. అధ్యక్షులకు కందనములతో సభ ముగిసెను.

* * * *

హాజీర మదనమోహన మాలవ్యాగారు

అఖిల భారత హిందూ మహాసభను రాష్ట్రీయ ఉపసంఘములను ఏర్పాటు చేయునూడని కాశీనగరమున ఆజిప్రతిభా విమర్శనలు ప్రకటించ వారలించిరి. హిందూ మహాసభల ఏర్పాటు వాతేవించు బాబూ భగవాన్ దాసు, పురషోత్తమదాసుటాడకు, కపిలేంద్రమాలవ్యా, కిరణపాదగుప్త, శ్రీ ప్రకాశ్, గార్లు తెలిపిన విషయములన్నియు ఆజిప్రతిభా ప్రకటించబడిన ఆజిప్రతిభా విలేఖని మాలవ్యాగారిని సందర్శించి వారి అభిప్రాయమును తెలియగోరెను. వైవా రందరను హిందూ మహాసభల గూర్చి ప్రతిపాల్పి ప్రాముఖ్యము నొసంగి నందులకును వానినటుల ఆజిప్రతిభా ప్రకటించినందులకును మాలవ్యాగారు మిక్కిలి చింతనొందిరి. “హిందూ మహాసభను జరుపుట హిందూ పులు కిప్పును ఖ్యులమును. అందుచే న హిందూ పులు మాత్రమే గాక యాదేశమునందలి యితర మతములవారి కందరినిగూడ మేలుకలగును. ఈ సభలను హిందూ పులు మహమ్మదీయులకును విరోధము కలగునని తలంచువారితో నేనెంత మాత్రమును ఏకీభవింపజాలను. కరియెన కర్మకుమిద హిందూ సభల నేర్పరచి చక్కగా నడిపించి యో హిందూ మహమ్మదీయ మైతియు సద్భారముమరింత బాగుగా నేర్పరును. అందులకు రాజకీయములకు అనగా స్వరాజ్య సిద్ధిగూడ చాల నవలయును కలగను. హిందూ సంఘమునకు మహాసభ కారము కలగుటకును ఈ తేజముండున్న అన్ని మతములవారిని సమాన సద్భారములను మైతిని వృద్ధిచేయుటకును హిందూ మహాసభను జరుపవలసిగాన యాలాభమును కోరువారందరను హిందూ సంఘాభిమానులందరను ఆసభలవరచి కర్తవ్యము భావివిధానము మున్నగువానిని గూర్చి చర్చించి స్థిర జరుగుటలో తోడ్పడవలెనని కోరికను. ఆ సభలో నుపపాదించబడిన తీర్మానములను గూర్చి అన్ని రాష్ట్రముల ప్రతిభుజును చర్చించెదరుగాన వానినిగూర్చి నేనుచే మియును తెలుపజాలను. ఈ మహాసభలను స్వరాజ్య ప్రయత్నమునకు నిరోధము కలగునని ఆ. గ్ల భావ నభ్యసించిన హిందూ పులు కొందరు భయపడుచున్నారు. ఈ మహాసభలను హిందూ మతాచారములన్నియును మంటగలపిపోవునని పూర్వాచార పరాకాణులకు హిందూ పులు కొందరు భయపడుచున్నారు. ఒక వారము రోజులలో ఫలితము తెలగలదు. ఈ రెండు పక్షములవారి అనుమానములను నిరాధారములని ఆవుడు కర్ధారణ కాగలనని పండితమాలవ్యాగారు నుడివరి. (హిందూ)

కీ|| శే|| యడవల్లి వేంకట కృష్ణయ్యగారు

కృష్ణజిల్లా కమిషనరయ్యగారు వాస్తవ్యులను భూస్వాములనుగ బ్రహ్మశ్రీ యడవల్లి వేంకట కృష్ణయ్యగారు బందరులో తమ జ్యేష్ఠ మూరునియంటు బ్రాహ్మణుడ పాద్యమి సోమవార ముదయము 7 గంటలకు కాల ధర్మమునొందిరి దెబ్బలకొకయూ విచారమగు చున్నది. వీరు వయోవృద్ధులు, వృద్ధాప్యమున పక్ష వాతముగల్గి యారుదిరోజులు మాత్రము బాధపడి చని పోయిరి. వీరు జీవించినంత కాలమును ధర్మకార్య తత్పరయై యుండిరి. ప్రతివత్సరమున దేవీ నవరాత్రులు లభించు మళర సంకాంతిని బ్రాహ్మణ పూజజేయుచు అడిగినవారికి లేదనక వినుతి కెక్కిరి. వీరు బందరులోని జాతీయకళాశాలకు ఒకయొక రణ భూమిని దానముజేసిరి. అట్టి వీరు వరమనదించుట వలన తదాశ్రములకు లోపము గల్గెనని చెప్పుచున్నాడు. వీరు విష్ణుసాయజ్యమును పొంది, వీరి యాత్మకు కాంతిగలగు గాక! అని ఒక విలేఖనము వ్రాయుచున్నాడు.

రూ రు స మ స్య

ప రా సు ల య భి ప్రాయ ము

రూ రు ఆ క్ర మ ణ ము న్యాయ బద్ధ ము ను ట

క్రొ త్త జ ర్జ ను చాన్సెలరు విధానము

లండన్, ఆగస్టు 14:—రూ. 10-20 "టైము" ప్యాపిరు కురిలేఖరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—వచ్చేవారము పరాసులు బ్రిటిషువారి శాసన ప్రభుత్వము నిచ్చిన రుసుములను, ప్రతి అంశమునకు జవాబు ఇవ్వవలెను. ప్రెంచివారు మాత్రము తమ అభిప్రాయమును ముందుకొనినట్లు స్వాధీనముగా ప్రాముఖ్యత కలిగిన పరాసులు ప్రత్యేకముగా క్రొత్తవారికి కృపింపబడుచున్నారని, లేదా ప్రపంచము రెండు రూర ఆక్రమణ అన్యాయమునకు ఇతరులకు పరాసులు చేయు ప్రతికారమును దురుద్దేశముతో రుసుములను.

మిత్రమండలియును సూర్యులకు విరుద్ధముగా తెలియజేసెదరు. ఇట్లపరిహారములను సూర్యులకు అలాగింది టకు బదులు మిత్రమండలియును దీర్చివేయు విషయమును యోచించుచున్నాడు. కరిహరములను ముందు పరిష్కారము చేయుటకు ఆలోచించవలెను. గ్రేటు బ్రిటన్ స్వల్పములైన నిధిని తరువాత పరాసులకు ఏమియు మిగులకున్నచో పరాసులకు వారికినవచ్చును నందు నని ఇదియే బ్రిటిషువారి అభిప్రాయమని పరాసులు తెలుపుచున్నాడు.

ప్రెంచి ప్రకటనములు

పరాసులు రూర ఆక్రమణను సూర్యుల బ్రిటిషువారి అభిప్రాయముతో పట్టానుచో వారిస్వతంత్ర్యమును నడచుకొనవలసినవచ్చుననుచున్నాడు. అందుచే పరాసులు బ్రిటిషువారి అభిప్రాయము నంగీకరించి తమస్వతంత్ర్యమును కోల్పోవలదు. జర్మనులు తమంతటా మే తమవరకులను పాడుకేసికొని నియు కరిహరము నిచ్చుటకు సాధనము అన్న నాకము తేసికొని నియు పాయింట్ల గారు బ్రిటిషువారికి బదులిడిరి. గ్రేటు బ్రిటన్ యూరపుపరిధికులకు గలగలను యుద్ధప్రకటన గుర్తింపలేకున్నదని.

జర్మను చాన్సలరు విధానము

బెర్లిన్, ఆగస్టు 14:—జర్మనులలో క్రొత్త చాన్సలరు తన క్రొత్తవిధానమును తెలుపుచు రూరసమస్యను అంతర్జాతీయ స్వాధీనముగాను గుఱుమువారికి తెలియజేయుట తమ శిష్టమే యనియు, ఇప్పుడేముతో విధించినచో ప్రతివాదను రూరను జర్మనీకి ఇప్పించితిరద రని ఈ విషయమై ప్రభుత్వము వారికి సందియము లేదనిరి. ఈ క్రొత్తప్రభుత్వము పార్లమెంటుకి ప్రభుత్వపద్ధతిమీద పూర్తి ఆధారపడి ఏర్పరుపబడినది. పార్లమెంటు నిర్ణయము స్వాధీనమని ప్రజలపూర్వాయంతికమున పూర్తిగా నాటకము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గూడ ఈ స్వాధీనమున గలించిరి. ప్రెంచి తెల్లయనుగూడ బ్రిటిషు ప్రకటనమును సార్వభౌమికతను వారకులవచ్చునని.

ఆస్ట్రేలియా పత్రికాభిప్రాయములు

"ఆర్గన్"

మెల్బోర్న్, ఆగస్టు 14:—సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు అతిగిగివాడుతో ప్రకటించిరి. తమ దృఢపరిశ్రమను తెలియజేసిరి.

ఇక సంకీర్ణము ఉపేక్షజేసి యూ కుండలాలను, మిత్రమండలి బుద్ధిభూతముగ నిర్ణయముగా ప్రజల త్యాగమును కృతార్థమిచ్చునందున సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు ఉరకుండలాల రనుచున్నది.

"వైజ్"

యూరపియు పరిస్థితులను చక్కగ, స్వాధీనముగ పరిష్కారము చేయుటకు ఆస్ట్రేలియావారు గ్రేటు బ్రిటన్ కు పూర్వాయత్నముగా తోడ్పడెదరు. గ్రేటు బ్రిటన్ తన రక్షకుని గను, ఉదారభావోపేక్షకును బులులదాకగ నెంచుటకు బదులు తనకు ప్రతిపక్షముగ, తనకు పోటీవారుగ నెంచి పరాసులు

యొద్దముఖమున బడి బడిగా బోవుచున్నారని, వివాదకరముగా మార్గమును బదులుచున్నారని వాదించుచున్నది.

"మెర్రెల్"

విప్లవమునకు విధానమును జూచి గ్రేటు బ్రిటన్ సహించి ఉరకుండలాల కనుచున్నది. పరాసులు మొండికెత్తముగ వ్యతిధానము నవలంబించిరి. ఇప్పుడు క్రి. 10 కి దిగవలెనను వారికి ప్రత్యేకము చాల దురుచ్చునది.

* *

దక్షిణాఫ్రికా పత్రికాభిప్రాయములు

"కేపు ఆర్గన్"

కేపుటౌన్, ఆగస్టు 14:—సమంజసముగ ఏర్పాటులకు ప్రెంచి తెల్లయను అంగీకరించుచో చాల తప్పుకేసినవారగుదురు. అట్లు మీరు వివక్షనుచో జాతీయమిత్ర బోధనలు కలుగజేసి కొనవలసినవచ్చును. అప్పుడు జాతీయమిత్రులందీ మీదగును విడిపోవలసినవచ్చును. ఏ జాతులకును ఉండవలసినవచ్చు ననుచున్నది.

"నేటాలు ఆబ్జర్వర్"

దర్బన్, ఆగస్టు 14:—బ్రిటిషువారిలేఖ అంత నిర్భయముగా నుండుటచే త్వరలో పరిష్కారము కుదురును. ఇక కాలయాపకమును కాలనిష్ఠమును లేక రాజకీయములను జరుగ నిష్టములేదని బ్రిటిషువారు నూచించుటచే పరిష్కారము నకు ఆపై కాలము బట్టదనుచున్నది.

"ర్యాండు డెయిలీ మెయిలు"

జోహానెస్ బర్గ్, ఆగస్టు 14:—ప్రెంచి తెల్లయను బ్రిటిషువారిలేఖను దెట్టికప్పులను బట్టిన వారిలేఖ వట్లపరిహారములను కుదుర్చుచున్నాడు చావుచున్నది. వారి సంకీర్ణం బిప్పు కొ. క తీరదు. ఇంతవరకు ప్రెంచి విధాన మంతయు వ్యధానమున దనుచున్నది.

"కేపు టైముస్"

కేపుటౌన్, ఆగస్టు 14:—బ్రిటిషులేఖ ప్రెంచి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి సమంజసము చెప్పకొట్టివో వారికి పరాసుల విధానమే కారణము. కాని పరాసులు బుద్ధిమంతులు. వివేకవంతులు. కాను స్నేహములముగ బ్రిటిషువారు రుండజేయు హితవును కైకొనకున్నచో ఇప్పుడుగ్లాంచి హించుకొనెదగు గాక యనుచున్నది.

"మెర్క్యూరీ"

దర్బన్, ఆగస్టు 14:—మిత్రమండలి కయ్యధ్యక్షుని నిజముగ మరల కలుగజేయుచున్నాడని పరాసులది. లేన కాలమునను వివక్షపరిస్థితులు పరాసులకు బుద్ధిగెచ్చునని పరాసుల మిత్రులందరును తలంచుచున్నారనుచున్నది.

అమెరికా రూర పరిస్థితులు

క్రొత్తమహాయము చేయరు

లండన్, ఆగస్టు 14:—కర్తవ్యప్రభుత్వపరిహార విధానము హ్యూ జె. న. గారి నూచినవలెతో అంగీకరించునంతవరకు జర్మనీ ఆర్థిక పరిస్థితులను మరల బాగుజేసి లాభకరముగ నుండునటుల అమెరికా ప్రభుత్వము వారు సహాయ మొనర్చెదరు. ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక సహాయము చేయరు. అమెరికా ప్రజల లాభములకు ఇష్టములేకుండ ఇతరులైన సహాయము నపేక్షించితే సహాయము ఇచ్చుటకు వీలగుచో ప్రభుత్వమువారు సర్వముగ సహాయ మొనర్చెదరని అధికారమును తెలుపుచున్నాడు.

రెమ్యుండగనులో ఏదో ప్రేటుకు 70 మంది చనిపోయిరి.

16 వ తేదీన కేసు 95 కేసులను దెప్పిరి. చాగగా మిగిలినవారుగూడ గొంపోయిరి.

బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు

ప్రధానామాత్యుడు

రూర విధానమును తీవ్రముగ ఖండించుట

లండన్, ఆగస్టు 11:—"డెయిలీ మెయిలు" పత్రికలో బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు ఇట్లు వాయుచున్నాడు:—బర్మన్ హెడ్డు గారు భావోద్వేగములతో నేను తెలిసినది. సంవేదనము గల వారని నిక్కమైనది. అంతయుగాని వ్యవహారము ప్రకటించు వారుకారు.

బర్మన్ హెడ్డు గారు పరాసులకు కోపమును కలుగజేయుచున్నారని. జర్మనులకు ప్రోత్సాహమును కలుగజేయుచున్నారని. మనము ప్రస్తుత మవలంబించుచున్న విధానము బ్రిటన్ కు అవమానకరము. పరాసులు స్వేచ్ఛగ ప్రకటించుట కవకాశమును కలుగజేయుచు మనము కోల్పోవు ప్రదేశమునందీ మురిచిపోవలెను. (ప్రేటునుకొ)

జర్మన్ క్రొత్తచాన్సలరు వరతులు

బెర్లిన్, ఆగస్టు 14:—రూరలో మరల జర్మనులు అన్యాయముగ తమ పరిపాలనమును సుంపాదించినపుడు ఇట్లపరిహారములను సూర్యుల ఆలోచించుటకు సాధ్యమునని మెల్బోర్న్ ప్యాపిరు గారు నూచించిరి. జర్మనులందీ అందరును విడుదల గావలెననిరి. కొంత గడువును కాలు చేయినకూడ దీనికొనకుటకు గడువును కలెననిరి. ఇదియుంగాక మిత్రమండలి జర్మనీపై విధించు భారము ఆర్థిక పరిస్థితులకు భంగము లేకుండవలెను. ఆర్థికాభివృద్ధి యగుట కవకాశ ముండవలెననిరి. ఇట్లు జరిగిన నే సత్కరిహరములను సూర్యుల యోచించుటకు వీలగుననిరి. తమ స్వదేశములో, జర్మనీలో సకమ కాలిఫర్నియాకు ప్రవేశదెట్లు టరకరమనిరి. అందరును బంగాలు బులుమునకు సహాయ మొనర్చులెననిరి. జేతనములు నీరముగ విధానముతో ఏర్పరచబడవలెననుట స్వాధీనమనిరి. "కేపుటౌన్" లో బదులుచేసెదరు. వాడుకముగ మెపాడగును. జర్మనీకి భావిభాగ్యవంతులములు. ఇంకను ముందు జుండినకే రాకరపుడు. మనము దీనిని సాధించవలెను. అదియే మనపరిశ్రమనిరి.

లాసేనుసంధి

బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు సభిప్రాయము

బ్రిటిషువారు తురుష్కులకు లోబడి రనుట

లండన్, ఆగస్టు 14:—"ఈనింగు స్టాండర్డు" పత్రికలో ఇట్లు బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు వ్రాసెను:—రూరను గురించి ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకచర్య నవలంబింప కలచిరిని పార్లమెంటుకు మరల సమావేశపరచవలెను. ఈలోపుకే లాసేను సంధిని ఎవరును గుర్తించకలేదు. 'రాత్రి అంతయు లాసేను సంధికి సంబంధించి ఆ విచిత్రపురతుల చిన్నిటిని ఆమూలాగ్రముగ జదివి పరిశీలించితిరి. వాటిని జాచినతోడనే నాకు ప్రాణము పోయింది. భయంభీతుడ నైతి. నాకు మజాబా కొండ యుద్ధం తమే బ్రిటిషువారికి ఘోరనష్టమును కలుగజేసి నది. నేను మరల ఈలాసేనుసంధి బ్రిటిషువారికి గొప్పవస్తువును తెచ్చిపెట్టినది. ప్రాణాధారముగ ఆశయులన్నియు అడుగంటిని. ఇట్లు దేశచరిత్రలో పరాజయము విజయ మెప్పుడును ఇంతలాభకరముగ మరలు నిచ్చి ఎవరిగదు. ఇప్పుడు అంతయు పాత్రోయినది. మనము దేనికై పోరాడినామో అదంతయు మనకు లేకుండబోయినది. సర్వమును మనము కోల్పోతిమి. తురుష్కులకు మనము జయించి లేని లాసేనుసంధి ఇట్లు జరిగియేయందను. ఇట్లు జరుగుట దుస్సాధ్యమైయిందేడిది. ఇంక ఆమూలముగ మరలుండేడిదిగావు. నిజమాలాచించి చూడ, లాసేనుసంధి అంతయు అనవసరమును ఘోరవివాదకరమును ప్రమాదముగ పరిణమించినది.

లండన్, ఆగస్టు 15:—కేవల రాగారిని ప్రేమిటుసేవలు అరెస్టు చేసెను.

పరాసులు డిట్టకొనగ 50,000,000 మార్కులను కకానులు స్వాధీనముచేసెను.

బొంబయి, ఆగస్టు 15:—బొంబయిలో శతయంత్రాగారము బహుమోగించు రాక్షసిబాగుండు నూటికి 85 వంతులు దక్షిణాగ్రహానందం దిగుమతిచేయబడినదే. దక్షిణాగ్రహ ప్రభుత్వమువారు తావలిప్రదేశములనుండి రేవుస్థలములకు దేబహు ప్రతిటన్నబాగుంతును రైల్వేరేటునందు తక్కి పిల్లలగులను తగ్గించుటచే దక్షిణాగ్రహవర్తకులు బొంబయి బహువందు తమబాగును, బెంగాలు బాగుకంటె నూడే చుక్కగా విక్రయం గలుగుచున్నారు.

జాబులు

కైకలూరు తాలూకా రైతులకు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని అనేక ప్రాంతాలలో రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

ఈ సేవలను భూమిలకు నీరు సరఫరా చేయడానికి కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

కైకలూరు తాలూకా రైతులు.

ఖర్గపురము

1928 సం. జూలై 29 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఖర్గపురములో బి. యస్. రైల్వే లోకల్ లైన్ లో ఉద్యోగములను చేయుచున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

ఈ సేవలను భూమిలకు నీరు సరఫరా చేయడానికి కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

ఈ సేవలను భూమిలకు నీరు సరఫరా చేయడానికి కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

ఈ సేవలను భూమిలకు నీరు సరఫరా చేయడానికి కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

ఈ సేవలను భూమిలకు నీరు సరఫరా చేయడానికి కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

శ్రీ రామము

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అనేక ప్రాంతాలలో రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. కైకలూరు తాలూకాలోని రైతులకు అనేక సౌకర్యాలను అందించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

దేవరాజు వెంకటేశ్వరస్వామి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగష్టు 16-వ తేదీ గురువారము

(1) ధాన్యములు

ధాన్యములు	బస్తా 1-కి	ర	45.0-0	మొదలు	55.0-0	వరకు
బియ్యం	బస్తా 1-కి	ర	45.0-0	మొదలు	55.0-0	వరకు
మొదలు	బస్తా 1-కి	ర	45.0-0	మొదలు	55.0-0	వరకు

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులూ	బస్తా 1-కి	205	ర.	12.0-0	ర	12.8-0
పెనగలు	,,	డిబ్బా	,,	10.14-0		11.2-3
పెసలూ	,,	డిబ్బా	,,	11.8-0		12.0-0
మినుములు	,,	డిబ్బా	,,	18-8.0		15-8.0
జులకలు	,,	డిబ్బా 164	,,	7-0-0		7-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వుబీజునానె బా 1-కి	ర	150-0-0	155-0-0
నెయ్యి వ 1-కి	,,	14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పు బా 1కి	,,	55-0-0	60-0-0
యింతర ప్రదేశము	,,	56-0-0	58-0-0
వేరు సెనగనానె గానగ బా 1-కి	ర	125	మి.మె.నూనె 120
జనుదను నూనె బా 1-కి	ర	185-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చూరవస్తువు బా 1-కి	ర	205-0-0	210-0-0
చూరవస్తువు ,,	ర	185-0-0	190-0-0
వివరవకాయలు (గురిటూరివి) బా 1-కి	ర	90-0-0	105-0-0
గురిటూరుపాయకట్టు నీలిపండు మణుగు 1-కి	ర	40,	45
కాళహస్తి పాయకట్టు	,,	ర	60,65
బెల్లము బా 1-కి	ర	40-0-0	50-0-0
చిలిపండు బా 1-కి	ర	35-0-0	45-0-0

(5) ఇసుము

పట్టణ రథం చా 1-కి	ర	84-0-0	85-0-0
చదరం	,,	85-0-0	88-0-0
రథం	,,	85-0-0	40-0-0

(6) లోహములు

కండి 100 కులంకు	రు 78-0-0 80-8-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 24-8-0 25-0-0
సవరము 1-కి	రు 18-2-8
వస్త్రాది 1-కి	రు 298-0-0 300-0-0
గాగి దీప్తి	రు 880-0-0 965-0-0
అస్కా మెక్కర 1-కి	రు 48-4-0 48-8-0

(7) రంగులు అలిజరైలు

ఆవుపప్పు	20 దిగ్రిలు రు 240
బిల్వ	16 దిగ్రి-215

శాసనసభలు

దేశమొస్తే జుమమారు 200 పుటల కొత్త గ్రంథము వెలువడే వెంటనే సమాచారమును ప్రచురించుట.

ఇందు శాసనసభల పుట్టు పూర్వోత్తరములు, నూతన సామ్రాజ్య ఫలితములు, పూర్వోత్తరములు, వివిధ పూర్వముగా విగ్రహించిన, పుస్తకాలలోని ప్రతి వాదన చదివిన వలయును. భా. బట్టాభి నీతాగామ్యముగా ప్రతి కాంగ్రెసు సభ్యుడును జరుగదగిన గ్రంథము దీనియే. పూర్వముగా (1918) గాని ఇండియా గవర్నమెంటు శాసనములకు సంబంధించిన యావదమును శాసనములకు సంబంధించిన (statistics) దీని కనుబడిగా చేర్చబడినది. కొలదికలులు మాత్రమే ముద్రించబడినవి.

(1)	సెయి ప్రతి 15	ర	0-10-0
6	ప్రతులు (పోస్టేజితో)		8-12-0
	జేజను		8-8-0
(2)	స్వరాజ్యదృశ్యము		0-8-0
	డిటో దేజను		8-8-0
	వైపు ప్రకటనలు రెండు నోకేసారికొంటే		1-0-0
	పోస్టేజివేన. మొత్తముగా శాసనవారికిని, జిల్లా కాలెక్టరు		
	ను సంతకములను చేర్చువారు. మూడుకానననధిగా కొంటే ఒక		
	స్వరాజ్యదృశ్యము ముచితము.		
	మేనేజరు స్వరాజ్య గంధనలయము, మచిలీపట్నము.		

అష్టతాంజనము

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

పీన్లు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వాంఛలన్నిటిని వాడతగినది. 250-3000 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0 (505) మీ కస్తూరిమాత్రలను వలబద్ధకము, జ్వరము, జలుబు మొదలగు వ్యాధులకు వాడితని ఆమెను మేన గుణము కలిగినది. ఈ వ్యాధులకు కస్తూరి మాత్రలకంటే మించినదేనియు లేదు. ఎమ్. వి. ఆస్పాత్రావు, ఆసి స్టంట్లు నూపరిస్ టెన్ డెంటు వాయల్ పాను, చిత్రాపురంబు.

(506) నేను మీవద్దనుండి తెప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు మిక్కిలి తృప్తికరముగా పనిచేసిరి. జ్వరము, జగ్గు పడినము నీటిని తప్పుక తదుర్కును. దయచేసి మరల 12 బుడ్లను పంపజేయవలెను. ఎమ్. రామరావువాయల్, హైదరాబాద్ నకి ఎలిమెంటరీస్కూలు, కారికాల్.

వృష్యరాజరసాయనము:—ఆన్నివిధవ్యాధులకే లిగినబహిషముర కక్షీణత, అరుచి, కడుపులోమంట, మూత్రసాళము లందు మంట, మూత్రము నరిగి పోకుండుట, అత్యుష్ణము మొదలగు వాటిని తప్పుక తదిర్చి, మంచితక్కుమును, కాంతి, బలము నిచ్చును. రు. 2 లు ఔషధములు కొనువారికి మా శ్రీ రాములవారి వట్టాభిషేక క్యాంపెడరు ఇలాం బ్రాంచి, నెం 331, తంబుకెట్టిపేధి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి. పీలు పంపబడవు. 594

(3) పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారావువైద్యశాల, మైసూరు.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడుదు. ఊడినప్పుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడైపోవును. అంతవరకు రాసియవద్దు

నేడే కామినీయానూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)
వెంట్రుకల కట్టి కోగమున్నను, శిరో మాంధ్య మున్నను, యితి దివ్యవ.ధము వెంట్రుకలు చిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదామును గల్గి తట్టుకల నుండి మెరయు చుండును.

"Everybody's favourite Toilets, Kaminiya Oil, & Otto Dilbahar, Sold everywhere,"

ఈ రోజుననే దీనిని కరిగించి చూడుము వెంట్రుకలు యెట్లుబుద్ధిగనుకో కనిపెట్టుదు కామినీయా తలనూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టముగ జేయును. కల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పీ. చార్జీలు ప్రత్యేకము. అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుదు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యుత్తమమైన గుణముగలది.

కొన్న బుడ్డి 1కి ధర రూ 2-0-0 } కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
డామ బుడ్డి 1కి ధర రూ 0-12-0 } మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును
1/2 డామ బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-8-0 }

ఇది మంచి అమ్మవారందరివద్దనున్న, సరకు అమ్మవారివద్దనుగాదా దొరుకును. శతస్స,
సోలు యేజంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
126 155 జమ్మామశీదు, బొంబాయి.

తామర తైలము — తామర, తిట, గజికి మంచిది

రాజాధాని గుర్తుగల తామర తైలము పూతినాశకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడి ప్రాఖ్యాతిగాంచినది. డబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు

సత్య వత్స పాఖ్యానము

ప్రతి 1-కి ధర రూ 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము. ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహత్తు. ఇందు శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది. కవిత్వము కను రసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్టిన బ్రాతకుల కొక వద్యమేని వదల మది జనింపదు. ఇయ్యది రుక్మాంగద చరిత్రకథను ఆధారముగాగొని వ్రాయబడిన క్రొత్తకావ్యము లలిత మగులైలి. ధారాళమగు కవిత్వధార. పండితు లనే కులు మెచ్చుకొన్నది.

ఆంధ్రప్రతిక కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టిపేధి, మద్రాసు.

మహాకాళిభస్మము

డబ్బీ 8 అణాలు, 6 డబ్బీలు రూ 2-8-0
గాలికలి చెడిపోకుండ, గాజుడబ్బీలో వుంచబడి యున్నది. కొంచెము భస్మము నీళ్లతో చిక్కగాకలిపి వెంట్రుకలకు తుడగవలాచి యెండినిచ్చిన యెడల రెండు నిమిషములలో అది పుటపుట రాలిపోవును. చర్మమునకు నలుపుగాని మరేదీ చేదుగాని కల్గదు.

రాయల్ పండ్లపొడి

డబ్బీ 3 అ 12 డబ్బీలు రూ 2-0-0
పండ్లను మత్తెక్కువలె తెల్లగాచేసి చిక్కన గట్టిపరచును. తీపు, రక్తము, దుర్వాసన-పోగొట్టును.

చుండుతైలము

2957
సీసా 8 అణాలు, పోస్టుఖర్చు 5 అణాలు
సువాసన నూనెవల్ల తలలో చుండు పోగివారికి ఇది చాలా ప్రశస్తమైనది. దీనిని అయిదారు దినములు ఉపర: గిరి వినమిడట చుండు నిర్మూలముగా నశించును.

విక్టోరియాడిపో మైలాపూరు, మదరాసు.

వెంకటేశ్వరకంపెనీ, గుంటూరు

శ్రీ బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవరచిత	
సత్యకార్యోద్రేయ (వనద్ధనాటక)ము	1-2-0
సాత్రాజితము (శృంగారసము)	1-0-0
బుద్ధిచురీచిలాసము (కథాకారసము)	1-0-0
శివానందలహరి (అర్థము, పద్యములు)	1-0-0
సంపూర్ణ రామాయణము	1-4-0
సంపూర్ణ శ్రీరామానుజము	1-4-0
నీతికులసి (పత్రికాసాటకము)	1-4-0
సువర్ణపూర (Spoiled by drink)	1-0-
సుకురీజది (పత్రికాసాటకము)	0-12-0
అననూయ (పత్రికాసాటకము)	0-12-0
రక్తప్రళయము (ఐతిహాసము)	1-0-0
ఇతర గ్రంథము లన్ని దొరకును. అర్థరుసుబట్టి కమిషను. వర్తకలకు నుంచి కమిషను.	